

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

ÚSTAV SOUDNÍHO INŽENÝRSTVÍ
INSTITUTE OF FORENSIC ENGINEERING

VYBRANÉ ČINNOSTI VE VÝSTAVBĚ SPECIFIED CONSTRUCTION ACTIVITIES

DIPLOMOVÁ PRÁCE
DIPLOMA THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

Ing. KLÁRA ŠUBRTOVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. et Ing. Mgr. ROMANA ŠESTÁKOVÁ

BRNO 2015

Vysoké učení technické v Brně, Ústav soudního inženýrství

Akademický rok: 2014/15

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

student(ka): Ing. Klára Šubrtová

který/která studuje v **magisterském studijním programu**

obor: **Realitní inženýrství (3917T003)**

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně určuje následující téma diplomové práce:

Vybrané činnosti ve výstavbě

v anglickém jazyce:

Specified Construction Activities

Stručná charakteristika problematiky úkolu:

Cílem práce je specifikovat, co jsou vybrané činnosti ve výstavbě, kdo je může provádět a jaké jsou potřebné kvalifikační předpoklady pro různé činnosti. Dále je třeba vyhodnotit, jaké jsou povinnosti jednotlivých subjektů v průběhu stavební činnosti a jaká je jejich odpovědnost.

Cíle diplomové práce:

Cílem práce je zpřehlednit povinnosti jednotlivých subjektů v průběhu stavební činnosti a stanovit jaká je jejich odpovědnost.

Seznam odborné literatury:

Vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby (v platném znění).

Vyhláška č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území (v platném znění).

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu /stavební zákon/ (v platném znění).

ČSN, ČSN EN

Vedoucí diplomové práce: Ing. et Ing. Mgr. Romana Šestáková

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2014/15.

V Brně, dne 27. 10. 2014

doc. Ing. Aleš Vémola, Ph.D.
ředitel vysokoškolského ústavu

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá specifikací Vybraných činností ve výstavbě, kde jsou vysvětleny pojmy, které souvisí s touto základní právní úpravou. Jsou zde uvedeny povinnosti a odpovědnost autorizovaných osob v průběhu procesu výstavby. Součástí je také popsání kvalifikačních předpokladů, které jsou potřebné pro různé činnosti ve stavebnictví. Práce zahrnuje i praktické příklady pro lepší pochopení problematiky.

Abstract

This thesis focuses on the specification of specified construction activities, explaining the concepts related to this basic legislation. Here are given duties and responsibilities of authorized persons during the construction process. The description of qualifications that are needed for various activities in the construction industry is also included. This paper describes practical examples for a better understanding of this issue.

Klíčová slova

Projektová činnost ve výstavbě, vybrané činnosti ve výstavbě, územně plánovací dokumentace, dokumentace pro vydání územního rozhodnutí, autorizovaný inženýr, autorizovaný architekt, autorizace

Keywords

Designing in construction, selected activities in construction, planning documentation, documentation for zoning decisions, authorized engineer, authorized architect, authorization

Bibliografická citace

ŠUBRTOVÁ, K. *Vybrané činnosti ve výstavbě*. Brno: Vysoké učení technické v Brně. Ústav soudního inženýrství, 2015. 73 s. Vedoucí diplomové práce Ing. et. Ing. Mgr. Romana Šestáková.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „*Vybrané činnosti ve výstavbě*“ zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 25. 5. 2015

.....

podpis diplomanta

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat své vedoucí diplomové práce, Ing. et Ing. Mgr. Romaně Šestákové, za odborné vedení při psaní diplomové práce a za cenné rady poskytnuté při konzultacích.

Ing. Klára Šubrtová

OBSAH

OBSAH.....	8
ÚVOD.....	10
1 VYMEZENÍ VÝCHOZÍCH POJMŮ.....	12
1.1 Vybrané činnosti ve výstavbě.....	12
1.2 Projektová činnost ve výstavbě	12
1.2.1 Územně plánovací dokumentace	13
1.2.2 Územní studie	17
1.2.3 Dokumentace pro vydání územního rozhodnutí	18
1.3 Provádění staveb.....	19
1.4 Vlastníci technické infrastruktury	20
2 PŮSOBNOST AUTORIZOVANÝCH OSOB.....	21
2.1 Autorizace.....	24
2.1.1 Získání autorizace – předpoklady	24
2.1.2 Zánik, odejmutí a pozastavení autorizace	25
2.2 Práva a povinnosti autorizovaných osob	26
2.3 Odpovědnost autorizovaných osob.....	27
2.3.1 Disciplinární odpovědnost.....	27
2.3.2 Trestně právní odpovědnost	29
2.3.3 Správně právní odpovědnost	32
2.3.4 Profesní a etická odpovědnost.....	32
2.3.5 Nejčastější oblasti pochybení autorizovaných osob	34
2.4 Česká komora architektů, inženýrů a techniků činných ve výstavbě	36
2.4.1 Působnost Komory.....	36
2.4.2 Orgány Komory.....	37
2.5 Výkony autorizovaných osob	40

2.5.1	<i>Výkonové fáze projektových a inženýrských prací</i>	41
3	ANALYTICKÁ ČÁST	48
3.1	Případová studie č.1 – „Železniční nehoda ve Studénce“	49
3.2	Případová studie č. 2 – „Zřícení domu v Táboře“	56
3.3	Případová studie č. 3 – „Částečné zřícení obchodního domu v Brně“	57
3.4	Případová studie č. 4 – Spolupráce autorizovaných osob v praxi: „Dodatečné povolení stavby“	60
4	SHRNUTÍ	64
	ZÁVĚR	66
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	68
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	71
	SEZNAM OBRÁZKŮ	72
	SEZNAM TABULEK	73

ÚVOD

Vybrané činnosti ve výstavbě zahrnují velmi složitý proces výstavby, v jehož průběhu občas dochází k pochybení. Některá z těchto pochybení bývají i závažnějšího charakteru. Otázkou je, proč tato pochybení vznikají, jak by se jim dalo vyvarovat a jaké by se z toho měly vyvodit důsledky.

Stát vybrané činnosti ve výstavbě reguluje prostřednictvím právních předpisů. Na druhou stranu mohou být tyto předpisy naopak problémem a to v jejich množství. Autorizované osoby mnohdy kvůli neznalosti těchto předpisů a neznalosti rozsahu pravomocí chybují. Navíc se s těmito předpisy pojí možnosti právních klíčků a tudíž nedodržování těchto předpisů, nebo snad jen jejich formální řešení. Je tedy k zamyšlení, zda je nutné, aby stát definoval každý kout ve stavebnictví pomocí zákonů, vyhlášek, předpisů a norem, když se poté někdy obchází.

Se situací ve stavebnictví a odpovědností projektantů se bohužel pojí i nízké ohodnocení, přestože je to obor, který nese velký díl odpovědnosti za kulturu společnosti i za její udržitelný rozvoj. Ve stavebnictví se ceny za projekční práce hodně podfinancovávají a to hlavně v případech, kdy se jedná o soutěže. Proto se zde naskytuje otázka: „Stojí taková míra odpovědnosti za tak malý příjem?“

V praxi se tato otázka řeší často tím způsobem, že se správně formuluje smlouva s dodavatelem stavebních prací a takzvaná obecná odpovědnost se na něj převede. Dodavatel poté odpovídá jak za dodávku těchto stavebních prací, tak i za navržené projektové řešení, přestože jim je právníky doporučován opak. Přesně z těchto důvodů dnešní projektové dokumentace nedosahují zdaleka takových kvalit, jakých by měly. Také není dnes už výjimkou, když projektovou dokumentaci pro stavební povolení připraví jiný projektant než dokumentaci pro provedení stavby. Míra rizika pochybení se tím zvyšuje.

Cílem této diplomové práce bude specifikovat, co jsou vybrané činnosti ve výstavbě, kdo je může provádět a jaké jsou potřebné kvalifikační předpoklady pro různé činnosti. Dále je třeba vyhodnotit povinnosti jednotlivých subjektů v průběhu stavební činnosti a míru jejich odpovědnosti. V 1 kapitole budou rozebrány pojmy, kterými se diplomová práce podrobněji zabývá, ale budou zde uvedeny i pojmy, které jsou úzce spjaty s hlavní tematikou. Kapitola 2 vysvětlí rozsah a obsah profesní působnosti autorizovaných osob, jejich povinnosti a odpovědnost. Analytická část (viz 3) bude zaměřena na konkrétní případy pochybení

autorizovaných osob, s kterými se pojí i jejich odpovědnost a také zde bude zmíněna spolupráce autorizovaných osob v praxi. V závěru práce budou navržena některá možná řešení pro prevenci vzniku chyb během jednotlivých fází procesu výstavby, která by mohla vést ke zkvalitnění práce autorizovaných osob.

1 VYMEZENÍ VÝCHOZÍCH POJMŮ

V úvodu bylo již zmíněno téma této diplomové práce, proto budou v následující kapitole objasněny pojmy, kterými se diplomová práce **Vybrané činnosti ve výstavbě** zabývá.

1.1 VYBRANÉ ČINNOSTI VE VÝSTAVBĚ

Základní právní úpravou, která vymezuje pojem vybrané činnosti ve výstavbě, je zákon č. 183/2006 Sb. vydaný dne 14. března 2006 o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „*stavební zákon*“), ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně je tento pojem uveden v §158 tohoto zákona.

Zde je specifikováno, že vybrané činnosti, které mají vliv na ochranu veřejných zájmů, mohou vykonávat pouze fyzické osoby s patřičným oprávněním vztahujícím se k jejich výkonu podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů).

Vybranými činnostmi jsou projektová činnost ve výstavbě a odborné vedení provádění stavby nebo její změny. Projektovou činností se rozumí zpracování územně plánovací dokumentace, dále dokumentace pro vydání územního rozhodnutí a pro uzavření veřejnoprávní smlouvy nahrazující územní rozhodnutí, projektová dokumentace pro stavební povolení a dle nového ustanovení je požadováno také zpracování územní studie. [1]

1.2 PROJEKTOVÁ ČINNOST VE VÝSTAVBĚ

Projektová činnost ve výstavbě je ukotvena v §159 stavebního zákona, kde je vymezena povinnost a odpovědnost projektanta: „*Projektant odpovídá za správnost, celistvost a úplnost jím zpracované územně plánovací dokumentace, územní studie a dokumentace pro vydání územního rozhodnutí, zejména za respektování požadavků z hlediska ochrany veřejných zájmů a za jejich koordinaci.*“ [1, §159, ods.1.]

Dále je projektant odpovědný za správnost, celistvost, úplnost, bezpečnost a samotnou proveditelnost stavby postavené na základě projektové dokumentace jím zpracované. Projektant musí respektovat určitou technickou a ekonomickou úroveň projektu technologického zařízení, včetně vlivů stavby na životní prostředí. Je povinen postupovat

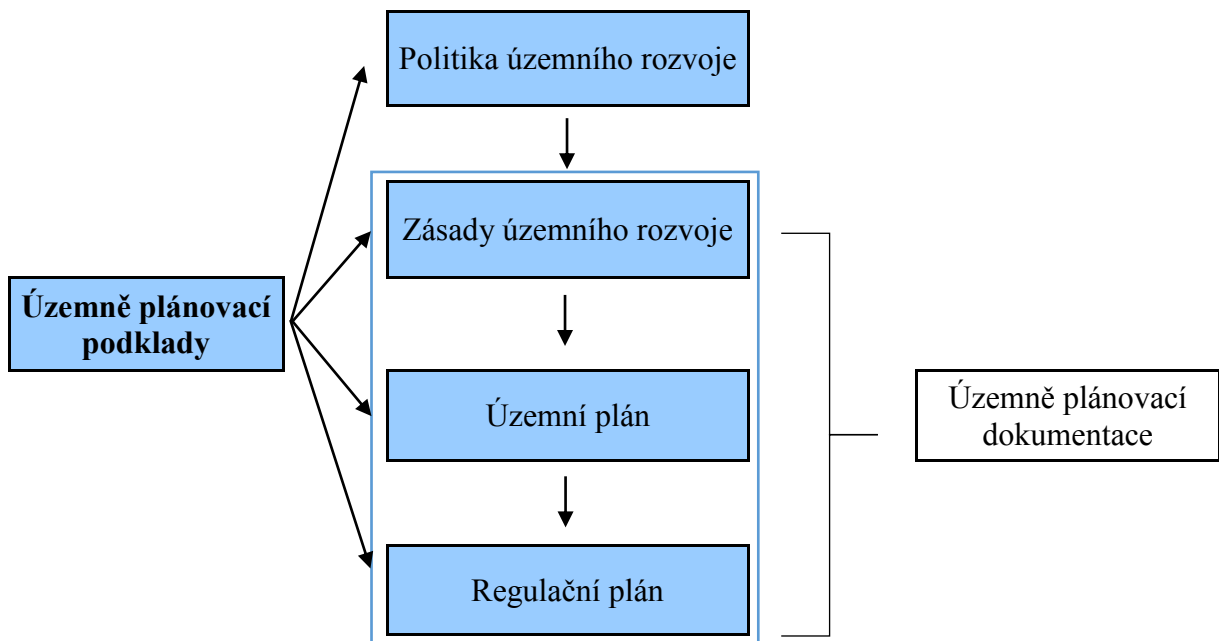
v souladu s právními předpisy a obecnými požadavky na výstavbu a působit v součinnosti s příslušnými dotčenými orgány. Během samotné projektové činnosti vznikají různé statické, popřípadě jiné výpočty, které musí být vypracovány tak, aby je bylo možné zkontrolovat. Pokud není projektant způsobilý jakoukoliv část projektové dokumentace zpracovat sám, je povinen k jejímu zpracování přizvat osobu, která má oprávnění pro příslušný obor či specializaci. Tato osoba poté odpovídá za její zpracovaný návrh, aniž by byla odpovědnost projektanta za projektovou dokumentaci stavby jako celku nějakým způsobem dotčena. [1]

V případech ohlašovaných staveb uvedených v § 104 odst. 1 písm. f) až i) a k) „*stavebního zákona*“ je možné zpracování projektové dokumentace jinou osobou než autorizovaným projektantem a to osobou, která má vysokoškolské vzdělání ve stavebním nebo architektonickém oboru anebo středoškolské vzdělání ve stavebním oboru s maturitní zkouškou a minimálně 3 roky praxe v projektování staveb. Na tyto osoby jsou vztaženy povinnosti a odpovědnosti během výkonu projektování. [1]

1.2.1 Územně plánovací dokumentace

Územně plánovací dokumentací (dále jen „*ÚPD*“) rozumějme dokumentaci stanovenou § 2 odst. 1 písm. n) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o takzvanou závaznou směrnici, která slouží k rozhodování veřejné správy o možnostech změn v území. Jinak řečeno, jedná se o krajské a obecní územní plány, které jsou podkladem pro územní řízení, kdy se zkoumá soulad záměru s ÚPD. Pokud projekt odpovídá územnímu plánu, vydá se územní rozhodnutí a tudíž je možné záměr realizovat. Obsah ÚPD je stanoven zákonem a jedná se o zásady územního rozvoje, územní plán a regulační plán. Struktura územního plánování viz Obrázek 1-1. ÚPD může být zpracovávána pouze autorizovanými osobami dle zvláštního právního předpisu. [1]

Autorizaci těmto lidem uděluje Česká komora architektů a Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (dále jen „*Komora*“). Podrobný popis autorizace, její získání, odpovědnost atd. budou rozebrány ve třetí kapitole: Působnost autorizovaných osob.

Obrázek 1-1: Struktura územního plánování. Převzato z [6]

Zásady územního rozvoje

Zásady územního rozvoje (dále jen „ZÚR“) jsou základním nástrojem územně plánovací činnosti kraje. K jejich pořizování je zmocněn krajský úřad v přenesené působnosti a k jejich vydání pak zastupitelstvo kraje v samostatné působnosti. Tyto krajské územní plány stanovují zejména základní požadavky na uspořádání celého území kraje a účelné a hospodárné využití jeho území. Vymezuje plochy nebo koridory nadmístního významu a stanovuje kritéria pro rozhodování o jejich využití. Jedná se převážně o plochy pro veřejně prospěšné stavby (silnice, železnice, velké průmyslové zóny) a veřejně prospěšná opatření. [6] ZÚR nesmí být v rozporu s územním plánem, tzn., pokud obec bude chtít na konkrétním místě nechat postavit obchodní centrum, ale ZÚR by na stejném místě chtěli postavit železnici, bude obec v rozhodnutí omezena. ZÚR se aktualizují každé dva roky.

Náležitosti obsahu ZÚR jsou stanoveny v § 36 stavebního zákona a vyhláškou č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti. Zpracování zásad územního rozvoje může provést pouze osoba s příslušným oprávněním (autorizací).

Územní plán

Územní plán (dále jen „ÚP“) si klade za cíl racionalizaci prostorového a funkčního uspořádání území v krajině a snaží se najít předpoklady, které by umožnily trvale udržitelný

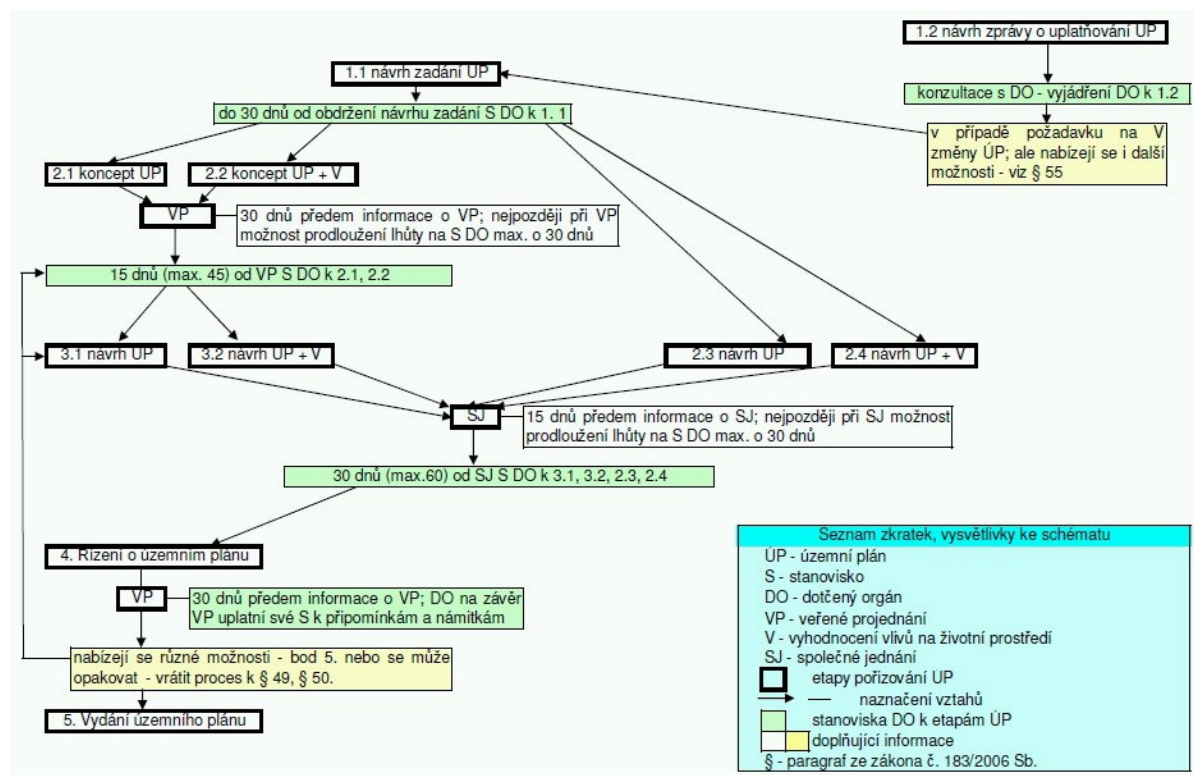
rozvoj. Hájí zájmy životního prostředí, hospodářství a společenství lidí, žijících v tomto území. Stanovuje základní koncepci pro rozvoj území obce, uspořádání krajiny a koncepci veřejné infrastruktury. Vymezuje zastavěné území, plochy a koridory, zastavěné plochy a plochy vymezené ke změně, obnově apod. Stejně jako zásady územního rozvoje stanovuje pro veřejně prospěšné stavby a opatření podmínky využití zmíněných ploch. Územní plán řeší území obce jako celek, který je rozdělen na jednotlivé plochy, u nichž jsou stanoveny podmínky pro jejich využití. Stejně jako u zásad územního rozvoje platí, že územní plán mohou zpracovávat pouze osoby s příslušným oprávněním. [1]

Územní plán je zveřejněn zastupitelstvem obce tzv. opatřením obecné povahy a účinným se stává po uplynutí zákonné lhůty. Obsah ÚP je tvořen textovou částí (výrok, odůvodnění, přílohy, atd.) a z grafické části (výkresová dokumentace v měřítku 1:5000 či 1:10000). ÚP je zhotovován na základě dalších průzkumů jednotlivých podkladů, jako jsou analytické a vlastní podklady, rozborů příslušného území či na základě územních studií. [7]

Co se týče pořízení samotného územního plánu, tak o něm rozhoduje zastupitelstvo obce a to buď z vlastního podnětu, na návrh orgánu veřejné správy, na návrh občana obce, na návrh fyzické nebo právnické osoby, která má vlastnická nebo obdobná práva k pozemku nebo stavbě na území obce anebo na návrh oprávněného investora. Návrh musí obsahovat veškeré náležitosti uvedené v § 46 stavebního zákona. Jeho obsah je dán vyhláškou č. 500/2006 Sb., územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentací a způsobu evidence územně plánovací činnosti. V návrhu zadání ÚP se stanoví hlavní cíle a požadavky na zpracování tohoto návrhu a eventuálně vymezí řešené území. Poté co se schválí zadání ÚP, pořizovatel pořídí pro obec zpracování návrhu ÚP včetně vlivů na udržitelný rozvoj území. Pořizovatel dále oznámí místo a dobu konání společného jednání a doručí návrh územního plánu a vyhodnocení vlivů veřejnou vyhláškou. Je dána lhůta 30 dnů ode dne doručení, kdy může každý uplatnit u pořizovatele písemné připomínky (návrh je po tom co je upraven a posouzen, veřejně vystaven po dobu 30 dnů k nahlédnutí). Ten poté s určeným zastupitelem vyhodnotí výsledky projednání návrhu územního plánu a zajistí řešení případných rozporů.[7] Více viz Obrázek 1-2.

Případné námitky proti návrhu mohou podat jen vlastníci pozemků a staveb, kteří jsou dotčeni návrhem řešení, dále oprávněný investor a v neposlední řadě zástupce veřejnosti. Námitky je možné uplatnit do 7 dnů od veřejného projednání, kdy dotčené osoby uvedou námitky, odůvodnění, údaje dle katastru nemovitostí a vymežit území, kterého se námitka

týká. Po ověření, že není ÚP v rozporu s politikou územního rozvoje, s územně plánovací dokumentací vydanou krajem nebo výsledkem řešení rozporů a se stanovisky dotčených orgánů nebo stanoviskem krajského úřadu ho zastupitelstvo obce vydá. [7]

Obrázek 1-2: Schéma procesu pořizování ÚP z hlediska dotčeného orgánu. Převzato z [15]

Regulační plán

Regulační plán stanovuje podrobné podmínky pro využití pozemků, pro využití a umístění staveb, pro ochranu hodnot a charakteru území. Zpracovává se jen pro část obce a je velmi podrobný, ale jednoduchý a jednoznačný. Může nahradit územní rozhodnutí a je závazný v rozhodování území. Je předurčen hlavně pro použití v zastavitelných územích, které nejsou dosud zastavěny, čímž se nevyklučují území již zastavěná. [1]

Výkresy se zpracovávají nejčastěji v měřítku 1:1000, případně 1:500, výjimečně v měřítku katastrální mapy. Podmínkou platnosti regulačního plánu je, že musí být v souladu se zásadami územního rozvoje a s platným územním plánem.

Regulační plán je pořizován na základě žádosti nebo z podnětu a může o jeho pořízení rozhodnout zastupitelstvo kraje v ploše nebo koridoru vymezeném zásadami územního rozvoje, zastupitelstvo obce v ploše nebo koridoru řešeném územním plánem, zastupitelstvo obce, není-li vydán územní plán, v zastavěném území nebo v nezastavěném území jen tehdy,

pokud se nemění jeho charakter nebo pokud nahrazuje plán společných zařízení komplexních pozemkových úprav, Ministerstvo obrany v ploše, která je součástí vojenského újezdu nebo na žádost fyzické nebo právnické osoby, pokud to stanoví zásady územního rozvoje nebo územní plán. [1]

1.2.2 Územní studie

Územní studie je jednou z územně plánovacích podkladů a je zpracovávána z důvodu prověření a posouzení možných využití konkrétního řešeného území, zastavitelných nebo přestavbových ploch v rámci komplexního řešení krajiny. Navrhuje, prověřuje a posuzuje řešení problémů, úprav či rozvoje funkčních systémů území např. veřejné infrastruktury, zeleně, ekologické stability apod. [8] Plní obdobnou funkci, jako plnily urbanistické studie a je podkladem pro pořizování politiky územního rozvoje.

Územní studie se pořizuje buď z vlastního nebo jiného podnětu, nebo v případech, kdy je to uloženo územně plánovací dokumentací. Pořizovatelem územní studie může být úřad územního plánování, a to nemusí být jen v případech území své obce, ale může tak učinit na žádost obce ve svém správním obvodu i pro její území. Dále mohou pořizovat územní studii obecní úřady ostatních, ale jen v případě, že zajistí splnění kvalifikačních požadavků pro výkon územně plánovací činnosti. Dalším pořizovatelem jsou krajské úřady a Ministerstvo pro místní rozvoj v rozsahu potřebném pro pořizování politiky územního rozvoje. Pořizovatelem může být i újezdní úřad, který pořizuje územní studii pro území vojenských újezdů. Územní studie je vždy pořizována v přenesené působnosti. [8]

V zadání územní studie je pořizovatelem vždy stanoven její obsah, rozsah, cíl a účel. Projednání zadání ani jeho schválení není zákonem vyžadováno. V zadání je kromě požadavků potřeba vymezit řešené území a stanovit, jaké výkresy pořizovatel požaduje, včetně měřítek mapových podkladů (katastrální mapa, základní mapa ČR, mapa ČR, technická mapa. Polohopis a výškopis řešeného území), nad kterými se územní studie zpracovává. [8]

Zpracování územní studie patřící mezi vybrané činnosti ve výstavbě mohou vykonávat jen fyzické osoby s patřičným oprávněním k jejímu výkonu, jsou jimi autorizovaní architekti, s autorizací v oboru architektura, územní plánování nebo krajinářská architektura a architekti s autorizací se všeobecnou působností. [2]

Jakmile územní studii pořizovatel převezme, prověří její navržené řešení a nakonec schválí její využití jako podklad pro zpracování, aktualizaci či změnu ÚPD, poté podá návrh na vložení dat o této studii do evidence územně plánovací činnosti nebo data do této evidence vloží sám. Tato data slouží jako podklad k pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace, jejich změně a pro rozhodování v území. [8]

1.2.3 Dokumentace pro vydání územního rozhodnutí

Projektová dokumentace k územnímu řízení slouží k získání územního rozhodnutí či územního souhlasu, z toho důvodu je také nazývána jako dokumentace k územnímu rozhodnutí. Účelem této dokumentace je dokázat, že je stavba za daných podmínek proveditelná a je v souladu se všemi normovými hodnotami a prováděcími a právními předpisy proto je dokumentace detailněji zpracovaná než studie. Obsahuje projekt dokládající základní tvarové hmotové, technologické a technické, materiálové, dispoziční a provozní řešení stavby. Dále zahrnuje i projekty protipožárního zabezpečení stavby, projekty přípojek, elektroinstalací, zdravotně technických instalací, měření a regulace. Z dokumentace musí být patrné přesné rozměry stavby, přesné odstupy od hranic a ochranných pásem, osazení stavby na pozemku, její výška, hloubka, počet podlaží, soulad s územním plánem aj.

Pouze na základě územního rozhodnutí je možné umístit stavby nebo zařízení, jejich změny, měnit vliv jejich užívání na území, měnit využití území a chránit důležité zájmy v území. Lze ho nahradit územním souhlasem či veřejnoprávní smlouvou za určitých podmínek. Naopak se územní rozhodnutí nevydává, pokud jej nahrazuje regulační plán.

Územním rozhodnutím může být rozhodnutí o umístění stavby nebo zařízení, změně využití území, změně vlivu užívání stavby na území, dělení nebo scelování pozemků, nebo o ochranném pásmu. [1]

Další důležitou fází po vydání územního rozhodnutí je vypracování dokumentace pro stavební povolení jako podklad pro stavební řízení a následující výkonové fáze. Její náležitosti určuje zákon 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů a vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb. Stavby, které nevyžadují stavební povolení, jsou uvedeny v §103 a 104 stavebního zákona.

1.3 PROVÁDĚNÍ STAVEB

Ustanovení o provádění staveb je vymezeno v §160 stavebního zákona, kde jsou stanovena pravidla pro provádění stavby či její změny. Konkrétním požadavkem je, že provádět stavbu mohou jen stavební podnikatelé, které jsou povinni při její realizaci zajistit odborné vedení stavbyvedoucím a aby práce na stavbě, k jejichž provedení je potřeba zvláštního oprávnění, prováděli jen osoby s tímto oprávněním (autorizace apod.). [1] Stavební podnikatelé, kteří nemají oprávnění k provádění stavebních a montážních prací mohou provádět pouze stavby, terénní úpravy, zařízení a udržovací práce blíže specifikované v §103 a 104 stavebního zákona a to jen pro svoji osobu.

Provedení stavby musí být v souladu s rozhodnutím stavebního úřadu a dle ověřené projektové dokumentace. Dokumentace musí být zpracovaná dle platných technických norem a předpisů, jsou zde dodrženy obecné požadavky na výstavbu a zohledněné dodržování povinností k ochraně života, zdraví, životního prostředí a bezpečnosti práce.

Povinnosti stavbyvedoucího

Provádění staveb se úzce pojí s povinnosti, které musí splňovat osoby s oprávněním k provádění stavebních a montážních prací. Jsou jimi především povinnosti stavbyvedoucího, které jsou uvedeny v §153 stavebního zákona.

Ten je povinen řídit provádění stavby v souladu s rozhodnutím stavebního úřadu dle ověřené projektové dokumentace, dále musí zajistit dodržování povinností k ochraně života, zdraví, životního prostředí a bezpečnosti práce. Mezi další povinnosti se řadí řádné uspořádání staveniště a provoz na něm a dodržení obecných požadavků na výstavbu, případně jiných technických předpisů a technických norem. Pokud v místě stavby existují stavby technické infrastruktury, tak je jeho povinností zajistit vytyčení tras technické infrastruktury v místě jejich střetu se stavbou. Stavbyvedoucí je dále povinen zajistit odstranění závad při provádění stavby, pokud se tak nestane, musí tyto závady neprodleně oznámit stavebnímu úřadu. Dále je povinen vytvářet podmínky pro kontrolní prohlídku stavby a spolupracovat s osobou vykonávající technický dozor stavebníka, či autorský dozor projektanta a s koordinátorem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. [1]

Podle § 157 stavebního zákona musí být pro provádění stavby vyžadující stavební povolení nebo ohlášení veden stavební deník. Povinnost vést stavební deník přísluší zhotoviteli stavby (u staveb prováděných svépomocí stavebníkovi). Záznamy za zhotovitele

může provádět pouze stavbyvedoucí. [1] V příloze č. 5 k vyhlášce č. 499/206 Sb., o dokumentaci staveb jsou uvedeny povinné údaje. Tato příloha dále stanovuje, že je povinnost provádět pravidelné denní záznamy do stavebního deníku a ukládá, „*Osoby vykonávající vybrané činnosti ve výstavbě podle § 158 stavebního zákona prokazují oprávnění k výkonu těchto činností otiskem svého razítka a podpisem ve stavebním deníku. Totéž platí při změně těchto osob v průběhu výstavby*“ [9, příloha 5, odst. j)]

Pokud je stavbyvedoucí, který je stanovený stavebním podnikatelem na stavbě zastupován, musí denně stavbu řídit a kontrolovat v předem určených časových úsecích. I když je na stavbě zastupován, veškerá zodpovědnost za všechny činnosti spadá na něj.

1.4 VLASTNÍCI TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY

Za zmínku ve vybraných činnostech ve výstavbě stojí i pojem vlastníci technické infrastruktury. Ty jsou povinni vést o technické infrastruktuře evidenci, jejímž obsahem musí být polohové umístění a ochrana, a ojedinele i výškové umístění.

Na žádost pořizovatele, obecního úřadu nebo stavebníka, kteří pořizují územně analytické podklady, územní studii či územně plánovací dokumentaci, dále na žádost žadatele o vydání regulačního plánu nebo územního rozhodnutí, musí sdělit vlastníci technické infrastruktury ve lhůtě do 30 dnů údaje o její poloze, podmínkách napojení, ochrany a další údaje nezbytné pro projektovou činnost a provedení stavby. Tyto informace mohou být poskytnuty v digitální podobě. [1]

Mezi vlastníky technické infrastruktury patří mimo jiné, vodovody a kanalizace, vlastníci plynovodu a elektřiny, nebo telekomunikační vedení.

2 PŮSOBNOST AUTORIZOVANÝCH OSOB

Jak již bylo zmíněno, k provádění vybraných činností ve výstavbě je potřebné oprávnění fyzických osob, tedy autorizace. Autorizace v příslušném oboru se nevyžaduje pro osoby uvedené v části 6. zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (dále jen „*autORIZAČNÍ ZÁKON*“), ve znění pozdějších předpisů.

Tento zákon stanovuje rozsah a obsah jejich profesní působnosti. Fyzické a právnické osoby mohou provádět vybrané činnosti ve výstavbě, jen pokud zajistí výkon těchto činností autorizovanými osobami.[2] Působnost autorizovaných osob uvádí Tabulka 2-1.

Činnost	Autorizovaný architekt Aa	Autorizovaný inženýr Ai	Autorizovaný technik / stavitel At (as)
Zpracování územně plánovacích podkladů	ANO	ANO	--
Zpracování územně plánovací dokumentace	ANO	Příslušná část	--
Územní řízení:			
Zpracování dokumentace pro územní rozhodnutí	ANO	ANO	Dílčí část
Stavební řízení:			
Zpracování projektové dokumentace mimo inženýrské stavby	ANO	ANO	Dílčí část
Dtto inženýrské stavby	Jen s AI	ANO	Dílčí část
Hodnocení vlivu staveb na životní prostředí	Dílčí část	Dílčí část	--
Realizace staveb:			
Vedení realizace staveb jednoduchých	ANO	ANO	ANO
Dtto staveb ostatních	--	ANO	ANO
Dozor:			
Provádění autorského a technického dozoru	ANO	ANO	ANO
Zastupování stavebníka při:			
Územním řízení	ANO	ANO	--
Stavebním řízením a kolaudací	ANO	ANO	ANO
Odborné funkce ve státní správě pro:			
Stavební řízení	ANO	ANO	ANO

Tabulka 2-1 – Působnost autorizovaných osob. Převzato z [3]

Autorizovaný architekt

Autorizovaný architekt má přidělenou autorizaci dle výše uvedeného zákona a je zapsán v seznamu autorizovaných architektů vedeném Českou komorou autorizovaných architektů (dále jen „ČKA“).

Ta uděluje autorizaci v oborech [2, §4, odst. 2.]:

- a) „architektura,
- b) územní plánování,
- c) krajinářská architektura.“

Autorizovaný architekt může vykonávat další odborné činnosti uvedené v §17 písm. a) až l) autorizačního zákona, a jsou jimi například vypracování územně plánovací dokumentace, projektové dokumentace krajinářských úprav, provádět architektonické nebo urbanistické průzkumy, zpracovávat projektovou dokumentaci interiéru staveb apod. [2]

Podrobnosti o rozsahu působnosti stanovuje autorizační řád vydaný Českou komorou autorizovaných architektů.

Autorizovaný inženýr a autorizovaný technik

Autorizovaný inženýr (projektant) nebo technik (stavitel) je zapsán v seznamu autorizovaných inženýrů vedeném Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (dále jen „ČKAIT“) a byla jim udělena autorizace dle autorizačního zákona.

Autorizace jim je udělena pro obory viz následující Tabulka 2-2:

Obor Autorizace	Autorizovaný inženýr (ai)		Autorizovaný technik (at) Autorizovaný stavitel (as)		
	Specializace	kód AI	Specializace	kód AT	kód AS
a) Pozemní stavby		IP00		TP00	SP00
b) Dopravní stavby		ID00	doprava kolejová doprava nekolejová	TD01 TD02	SD01 SD02
c) Stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství		IV00	stavby hydrotechnické stavby zdravotně technické stavby meliorační a sanační	TV01 TV02 TV03	SV01 SV02 SV03
d) Mosty a inženýrské konstrukce		IM00		TM00	SM00
e) Technologická zařízení staveb		IT00		TT00	–
f) Technika prostředí staveb	Technická zařízení elektrotechnická zařízení	IE01 IE02	vytápění a vzduchotechnika zdravotní technika elektrotechnická zařízení	TE01 TE02 TE03	– – –
g) Statika a dynamika staveb		IS00	–	–	–
h) Městské inženýrství		II00	–	–	–
i) Geotechnika		IG00		TG00	–
j) Požární bezpečnost staveb		IH00		TH00	–
k) Stavby pro funkci lesa		IL00	–	–	–
l)	Energetické auditorství	IA00	–	–	–
m)	Zkoušení a diagnostika staveb	IZ00	–	–	–

Tabulka 2-2 – Obory autorizovaných inženýrů, techniků a stavitelů. [2, §5, odst. 3.]:

Autorizovaný inženýr může vykonávat další odborné činnosti uvedené v § 18 písm. a) až l) autorizačního zákona, jako jsou provádění statických a dynamických výpočtů staveb,

vypracování územně plánovacích podkladů, provádět zkoušení a diagnostiku staveb, vést realizaci stavby, provádět autorský dozor nad realizací stavby apod.

Autorizovaný technik může vykonávat další odborné činnosti uvedené v § 19 písm. a) až h) autorizačního zákona, například podílet se na vypracování projektové dokumentace, provádět stavebně technické průzkumy, vést realizaci stavby, řídit odborné montážní a stavební práce, provádět autorský dozor nebo technický dozor nad realizací stavby apod. Rozsah jeho působnosti je z důvodu nedostatečného vzdělání a kvalifikace menší než rozsah působnosti autorizovaného inženýra. [2]

Zásadním rozdílem mezi autorizovaným inženýrem a autorizovaným architektem je ten, že autorizovaný inženýr nemůže samostatně zpracovávat projektovou dokumentaci, která je značená jako architektonicky či urbanisticky významná, ale může se na jejím zpracování podílet a naopak. Co se týče rozsahu působnosti v oboru pozemních staveb, tak zde je oprávnění rovnocenné.

Podrobnosti o rozsahu působnosti stanovuje autorizační řád vydaný Komorou.

2.1 AUTORIZACE

2.1.1 Získání autorizace – předpoklady

- a) Občanství v České republice, nebo státní příslušnost v jiném státu EU.
- b) Plná způsobilost k právním úkonům.
- c) Trestní bezúhonnost.
- d) Získané požadované vzdělání.
- e) Úspěšné složení zkoušky o odborné způsobilosti.
- f) Vykonání odborné praxe v dané délce.
- g) Složení předepsané slibu. [2]

ad c) Za bezúhonnou osobu se považuje ten, kdo nebyl pravomocně odsouzen pro trestný čin, jehož podstata se týká s výkonem odborné činnosti, nebo pro jiný trestný čin spáchaný úmyslně, ale je zde obava, že se dopustí podobného činu ve výkonu činnosti. [2]

ad d) Za získané požadované vzdělání se považuje vysokoškolské vzdělání v oboru architektury (magisterský studijní program) nebo v bakalářském studijním programu s dobou

studia minimálně čtyři roky či magisterském studijním programu v oborech uvedených v §5 odst. 3 anebo střední či vyšší odborné vzdělání obdobného studijního směru. [2]

ad e) Účelem zkoušky odborné způsobilosti je ověření znalostí uchazečů potřebných pro výkon příslušných odborných činností. Jedná se zejména o ověření odborných znalostí u uchazečů, které nejsou součástí jeho uznaného odborného vzdělání a ověření znalostí platných právních předpisů. Předmětem zkoušky mohou být i související činnosti. [2]

ad f) Délka odborné praxe pro udělení autorizace je stanovena v § 8 odst. 6 písm. a) až c), a to nejméně tři roky v oborech dle § 4 odst. 2, je-li uchazeč absolventem magisterského studijního programu a nejméně pět let pro absolventy jiného příbuzného vzdělání, dále tři roky v oborech dle § 5 odst. 1, je-li uchazečem absolvent magisterského studijního programu a nejméně pět let, pokud je uchazeč absolventem bakalářského studijního programu, anebo tři roky v oborech podle § 5 odst. 2 pro absolventy magisterského nebo bakalářského studijního programu a pět roků pro uchazeče se středoškolským vzděláním. [2]

2.1.2 Zánik, odejmutí a pozastavení autorizace

Zánik autorizace

V případech, kdy autorizovaná osoba zemře nebo je prohlášena za mrtvou. [2]

Odejmutí autorizace

Autorizaci Komora odejme tomu, kdo byl zbaven nebo omezen právní způsobilosti, dále těm komu bylo uloženo disciplinární opatření odejmutí autorizace, nebo tomu komu byla autorizace přidělena na základě neúplných či nepravdivých údajů. Autorizace může být odejmuta osobám, které se jí písemně vzdají. [2]

Pozastavení autorizace

Komora pozastaví autorizaci autorizované osobě na dobu výkonu trestu odnětí svobody, odsouzené za trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem činnosti, pro kterou jí byla autorizace udělena, nebo na dobu trvání trestu zákazu výkonu činnosti autorizované osoby, dále na dobu trvání disciplinárního opatření a nakonec pokud o to autorizovaná osoba písemně požádá. [2]

Dalším případem kdy může Komora pozastavit autorizaci je, pokud bylo proti autorizované osobě zahájeno trestní řízení pro trestný čin v souvislosti s výkonem trestu.

Bylo-li zahájeno řízení o způsobilosti autorizované osoby k právním úkonům, nebo jestliže autorizovaná osoba nevykonávala svoji činnost po dobu nejméně pěti let. [2]

2.2 PRÁVA A POVINNOSTI AUTORIZOVANÝCH OSOB

Povinnosti a odpovědnost autorizovaných osob jsou specifikovány v zákoně č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně je nalezneme v § 12 až 15.

Jedná se především o odpovědnost za odbornou úroveň výkonu vybraných činností, pro které jim byla udělena autorizace, dále je autorizovaná osoba povinna tyto činnosti vykonávat osobně, popřípadě ve spolupráci s dalšími autorizovanými osobami (pokud přesahuje činnost jeho kompetence) nebo s fyzickými osobami, které pracují pod jejím vedením. Během výkonu své činnosti musí dbát obecně platných závazných právních předpisů, přičemž se musí dále odborně vzdělávat.

Autorizovaná osoba je oprávněna používat označení dle oboru, pro který jí byla autorizace udělena a to „autorizovaný architekt“, „autorizovaný inženýr“ nebo „autorizovaný technik“. Pokud byla udělena autorizace osobě dle § 4 odst. 2 písm. b) autorizačního zákona, tak použije označení „autorizovaný urbanista“ a udělí-li se autorizace dle § 4 odst. 2 písm. c) autorizačního zákona, použije označení „autorizovaný krajinářský architekt“. V některých případech se můžeme setkat s označením „autorizovaný stavitel“. Toto označení mohou použít autorizovaní inženýři nebo technici činní v oblasti realizace staveb. [2]

Veškeré dokumenty, které souvisí s výkonem činnosti autorizované osoby, musí být opatřeny vlastnoručním podpisem, razítkem, jménem, číslem, pod kterým je autorizovaná osoba zapsána v seznamu vedeném Komorou a v neposlední řadě vyznačeným oborem své autorizace. O těchto dokumentech, které jsou pro úřední účely veřejnými listinami, musí autorizovaná osoba vést chronologický seznam. [2]

Autorizované osoby mohou vykonávat činnost jako svobodní architekti nebo svobodní inženýři vykonávající činnost podle tohoto zákona, dále jako osoby vykonávající činnost podle živnostenského zákona, jako zaměstnanci v pracovním poměru, služebním, členském nebo jiném obdobném poměru, nebo jako společníci veřejné obchodní společnosti. Způsob výkonu činnosti musí autorizovaná osoba oznámit Komoře a to i v případě změny.

Mezi povinnostmi autorizovaných osob patří také ohlašování změn, které nastaly v době platnosti autorizace, a které se týkají údajů o plnění podmínek, údajů o autorizované osobě a autorizovaných zástupcích a to do 15 dnů ode dne, kdy se autorizovaná osoba o změně dozvěděla. [2]

Podrobnosti o rozsahu povinností stanovuje autorizační řád vydaný Komorou.

2.3 ODPOVĚDNOST AUTORIZOVANÝCH OSOB

Autorizované osoby svým slibem stvrzují veřejné i klientovy zájmy, slibují respekt vůči přírodním a kulturním hodnotám a v neposlední řadě se zavážou, že budou dodržovat etický a profesní řád. Během jejich výkonu se však může stát, že se tyto osoby dopustí porušení svých povinností. Může to být tedy porušení povinností jak etických, profesních či osobních, ale zřídkakdy i porušení trestně právních povinností. Pokud se tak stane, Komora s autorizovanou osobou zahájí řízení. Odpovědnost dělíme právní (veřejnoprávní, soukromoprávní resp. občanskoprávní či pracovně právní a trestněprávní), dále na disciplinární, správně právní, profesní a etickou odpovědnost.

2.3.1 Disciplinární odpovědnost

Pokud autorizovaná osoba závažně, nebo opětovně poruší své povinnosti, které stanovuje autorizační zákon, resp. se disciplinárně proviní, uloží Komora této osobě, (nejde-li o trestný čin), disciplinární opatření, kterými jsou [2]:

- a) Písemná důtka;
- b) Pokuta až do maximální výše 50 000 Kč (tato pokuta připadá Komoře);
- c) Pozastavení autorizace na dobu maximálně tří let;
- d) Odejmutí autorizace.

Disciplinární opatření určí stavovský soud. Ten zahájí řízení až na základě návrhu dozorčí rady s podpisem jejich předsedy. Tento návrh může být podán (písemně) do šesti měsíců ode dne, kdy se o provinění dozvěděla, ale nejpozději do tří let, kdy k provinění došlo. Důležité je specifikovat v návrhu důvody, které se po zahájení řízení nemohou měnit. Autorizovaná osoba se k těmto důvodům může vyjádřit, jakož i k jejich způsobu zjištění, případně může důkazy doplnit. Během ústního jednání má autorizovaná osoba možnost klást otázky svědkům nebo znalcům. Jakmile stavovský soud rozhodne o disciplinárním opatření,

vydá se rozhodnutí v písemné formě, které obsahuje výrok, odůvodnění a poučení o opravném prostředku. Proti tomuto rozhodnutí je možné se odvolat do 15 dnů ode dne doručení. [2]

Jen malá část stížností na AO je dozorčí radou ČKAIT posouzena jako důvodných a dále předána ve formě návrhu na zahájení disciplinárního řízení Stavovským soudem ČKAIT. Tento návrh je postoupen příslušnému senátu buď v Brně, nebo v Praze dle místa bydliště disciplinárně obviněné autorizované osoby.

Disciplinární provinění jsou zpravidla dvojího druhu a to neuhrazení členského poplatku v zákonném termínu, nebo odborné či etické pochybení při výkonu odborné činnosti. V kauzách tzv. neplatičů v letech 2011 – 2013 uložil disciplinární senát 262 disciplinárních opatření, jimiž bylo 154 x pozastavení autorizace na 18 měsíců. 56 x pozastavení autorizace na 24 měsíců a 52 x odejmutí autorizace. [19]

Profesní pochybení bylo disciplinárním senátem v tomto období řešeno u 66 AO v 71 kauzách. Ve 46 případech pochybil autorizovaný inženýr a v 25 případech autorizovaný technik, či autorizovaný stavbyvedoucí. Některé z těchto kauz byly přerušeny s ohledem současně probíhající trestní řízení v téže věci. [19]

Příčiny

Prvotní příčinou bývá bezesmluvní vztah plnění na základě ústní domluvy, což je sice možné, ale pokud není uzavřena smlouva, těžko bude AO či klient něco dokazovat.

Důsledkem bývá v případě nedorozumění předčasné ukončení smlouvy, čímž vzniká řetězec nedorozumění od neplacení faktur po vzájemné naschvály. Tyto případy se často stávají mezi bývalými kamarády. Běžnou námitkou AO potom bývá: „To chtěl klient, jednal jsem v jeho zájmu“, což v žádném případě neobstojí jako vysvětlení. AO má totiž disponovat vysokou odborností, kvalitou, ochranou klienta a také zdravým úsudkem. [19]

V případě vzniku střetu zájmů s řádem Komory, či platnou legislativou je člen Komory povinen o tomto střetu informovat klienta, popř. od zakázky odstoupit. [4]

Některé AO se mylně domnívají, že stavební úřad zkoumá správnost výpočtů a technických řešení v projektech aj. Pokud se tedy vydá stavební povolení na špatně zpracovaný projekt, stavební úřad neodpovídá za jeho správnost. Ten pouze posuzuje soulad návrh stavby s veřejným zájmem, jeho správnost, celistvost a bezpečnost.

Stěžovatelem bývají převážně soukromé osoby, korporace, stavební úřady, Inspektorát práce či Policie ČR. Pokud chybí důkazy nebo dojde k marnému uplynutí času, kdy k provinění došlo, jsou tato obvinění neprojednatelná, navíc se Dozorčí rada i Stavovský soud řídí právní zásadou, kterou je „*in dubio pro reo*“.¹

Počet uložených disciplinárních opatření je necelých 300, což je cca 1% z počtu AO, tedy členů ČKAIT.

2.3.2 Trestně právní odpovědnost

Pod trestně právní odpovědností si představíme nesení následků svého jednání, které je protiprávní. Trestně právní odpovědnost je stanovena právními normami a rozlišujeme odpovědnost veřejnoprávní a soukromoprávní. Veřejnoprávní odpovědnost se dále dělí na odpovědnost za přestupek, odpovědnost za jiný správní delikt a odpovědnost trestněprávní. [10] Trestný čin je definován jako „*Protiprávní čin, který trestní zákoník označuje jako trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně*“. [11] Obecně platí, že aby vznikla trestní odpovědnost, je potřeba úmyslu nebo nedbalosti. Trestné činy se totiž dělí na přečiny a zločiny. Přečiny jsou nedbalostní trestné činy a úmyslné trestné činy, za které trestní zákoník ukládá trestní sazbu s maximální horní hranicí 5 let. Všemi ostatními trestnými činy jsou zločiny. [10]

Trestní odpovědnost je u autorizované osoby nejzávažnějším druhem odpovědnosti, jelikož s sebou může nést velmi vážné následky a dává vzniknout dalším druhům odpovědnosti, jako jsou občanskoprávní odpovědnost za škodu či pracovněprávní odpovědnost podle zákoníku práce. Ve výkonu profese autorizovaných osob jsou podstatné činnosti, které souvisejí se zanedbáním povinností. Ty mohou v krajním případě vést i k následkům ohrožujících lidské životy, majetek či zdraví. Níže jsou vybrány některé trestné činy, ke kterým může v souvislosti s výkonem profesí autorizovaných osob docházet nejčastěji.

- Obecné ohrožení z nedbalosti §273 trestního zákona (dále jen „TZ“);
- Usmrcení z nedbalosti §143 TZ;

---

¹ In dubio pro reo = v případě pochybností ve prospěch obviněného

- Porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi § 270 TZ;
- Nedovolená výroba a držení pečetidla státní pečeti a úředního razítka §349 TZ.
- Padělání a pozměnění veřejné listiny §348 TZ;
- Dotační podvod §212 TZ;
- Ostatní trestné činy.

Obecné ohrožení z nedbalosti

Tohoto trestného činu se dopustí autorizovaná osoba, která vystaví lidi v nebezpečí smrti či těžké újmy na zdraví, nebo vystaví cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu. Může to být například zapříčiněním požáru, povodně, výbuchu plynu nebo provede špatné statické posouzení stavby, následkem kterého dojde k jejímu zřícení.[10]

V tomto případě hrozí autorizované osobě neboli pachateli odnětí svobody na šest měsíců až pět let nebo zákaz činnosti. V případě, že daným trestným činem byla způsobena smrt, pak je sazba odnětí svobody tři až deset let.

U trestného činu obecného ohrožení z nedbalosti se dle trestního zákoníku vztahuje ustanovení o tzv. účinné lítosti. To znamená, že trestný čin zanikne, když pachatel následku zabráni nebo jej napraví či ohlásí v době, kdy k následku zatím nedošlo. [11]

Usmrcení z nedbalosti

Usmrcení z nedbalosti dle TZ znamená neúmyslné zavinění smrti druhé osoby. Tato skutková podstata se může pojit s obecným ohrožením z nedbalosti. K jejímu naplnění dojde například, když autorizovaná osoba zanedbá podmínky bezpečnosti práce, následkem čehož přijde druhá osoba o život. [10]

Trest se poté ukládá dle druhého odstavce, který stanovuje, že spáchá-li pachatel tento trestný čin porušením některé z důležitých povinností, které vyplývají z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce, bude potrestán odnětím svobody na jeden až šest let. V případě, že pachatel hrubě poruší zákony o ochraně životního prostředí, o bezpečnosti práce, dopravy anebo hygienické zákony, bude potrestán odnětím svobody ve výši dva roky až osm let. [11]

Porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi

Tento paragraf upravuje protiprávnost neoprávněného zásahu do zákonem chráněných práv k autorskému dílu, uměleckému výkonu, zvukovému či zvukově obrazovému záznamu, rozhlasovému nebo televiznímu vysílání nebo databázi. Stane se tak například, když klient neuzavře s autorizovanou osobou smlouvu vůbec anebo pouze na úvodní výkonové fáze s tím, že v okamžiku, kdy dosáhne účelu (vydání územního rozhodnutí, vydání stavebního povolení apod.) od smlouvy odstoupí a dokončení díla zadá za levnější peníze jiné firmě. [10]

Tento trestný čin lze potrestat odnětím svobody až na dva roky, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty. Pokud skutkovou podstatu naplní úmyslně jiná AO, lze uložit trest odnětí svobody ve zvýšeném rozsahu šest měsíců až pět let. [11]

Nedovolená výroba a držení pečetidla státní pečeti a úředního razítka

Pokud autorizovaná osoba užívá autorizační razítko v době, kdy má pozastavenou či odňatou autorizaci, dopouští se trestného činu. TZ dle §349 stanoví, že kdo neoprávněně vyrobí (sobě nebo jinému), opatří anebo přechovává pečetidlo státní pečeti nebo razítko orgánu veřejné moci s vyobrazením státního znaku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti. [11]

Padělání a pozměnění veřejné listiny

Tento trestný čin netřeba blíže představovat. Jedná se převážně o padělání nebo podstatné pozměnění obsahu veřejné listiny v úmyslu, aby jí bylo užito jako pravé, případně takovou listinu jako pravou užije, opatří nebo vyrobí sobě nebo jinému. Může to být také zprostředkování, nabízení, přechovávání nebo prodej nástroje či zařízení, postup nebo počítačový program, vytvořený nebo přizpůsobený k padělání nebo pozměnění veřejné listiny. Pachatel může být potrestán trestem odnětí svobody až na tři roky nebo zákazem činnosti. [11]

Dotáčnický podvod

Trestného činu dotačnického podvodu se dopustí autorizovaná osoba, která v žádosti o poskytnutí dotace uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje případně zamlčí podstatné údaje. Tohoto činu se také dopustí ten, kdo použije prostředky získané účelovou dotací na jiný než určený účel. Naplněním této skutkové podstaty se ukládá pachateli trest odnětí svobody až na dvě léta či trest zákazu činnosti. [11]

Ostatní trestné činy

Dalších trestných činů, kterých se může autorizovaná osoba dopustit, nebo se kterými se v profesi setkáváme, jmenuji například trestný čin pomluvy, podvod (úvěrový, daňový, pojistný), porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže, neoprávněné podnikání, zneužití informace a postavení v obchodním styku, zneužití pravomoci úřední osoby, přijetí úplatku, podplacení, maření výkonu úředního rozhodnutí, křivá výpověď a nepravdivý znalecký posudek, neoznámení trestného činu aj. [11]

Další podmínky vzniku trestní odpovědnosti a výčet trestných činů obsahuje zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

2.3.3 Správně právní odpovědnost

Tato odpovědnost je založena ustanovením zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Jsou to zejména přestupky proti pořádku ve státní správě, veřejnému pořádku a územní samosprávě. V případě autorizovaných osob se jedná nejčastěji o odpovědnost u zákonů [12]:

- Stavebního,
- státní památkové péči,
- ochraně veřejného zdraví,
- ochraně přírody a krajiny,
- ovzduší,
- vodách,
- zákony týkající se infrastruktury.

2.3.4 Profesní a etická odpovědnost

Komora dále specifikuje povinnosti a profesní i etické zásady autorizovaných osob, popřípadě další předpisy při výkonu jejich povolání. V tomto takzvaném profesním a etickém řádu se vymezuje vztah ke společnosti, ke klientovi, k profesi, ke kolegům a ke Komoře. [4]

Vztah ke společnosti

V tomto případě se jedná například o ochranu veřejných zájmů, respektování kulturní a přírodní hodnoty, podporu regulérních soutěží, vykonávání vybraných činností na odborné úrovni, dodržování zákonů, řádů apod., dále označování všech dokumentů souvisejících s jejich výkonem autorizačním razítkem, podpisem a datem vystavení, v případě, že činnosti, které člen Komory zajišťuje, přesahují rozsah jeho odbornosti, je povinen přizvat osoby s autorizací příslušného oboru a další povinnosti uvedené v § 2 profesního a etického řádu. [4]

Vztah ke klientovi

Ve vztahu ke klientovi jde o chránění zájmů svého klienta, vykonávání práce s vysokým profesionálním úsilím, předcházení rozporů s klientem nebo dodržování mlčenlivosti, autorizovaná osoba je dále povinna mít uzavřené pojištění odpovědnosti za škodu v odpovídajícím rozsahu, má nárok na přiměřenou odměnu za provedené výkony aj. [4]

Vztah k profesi

Vztah k profesi zahrnuje především šíření dobrého jména profesí ve výstavbě, dodržování společenských, etických a profesních pravidel, nezamlčování podstatných skutečností, vyhýbání se nekalým soutěžím, nepoužívání klamavé reklamy, vyhýbání se jednání, které může ohrozit či znevážit profese ve výstavbě. Dále je autorizovaná osoba povinna se průběžně vzdělávat, sledovat odborné informace a vývoj v profesi apod. [4]

Vztah k ostatním autorizovaným osobám

Co se týče vztahu ke kolegům, tak zde je uvedeno, že člen Komory nesmí poškodit svého kolegu, neprovádí neobjektivní kritiku, nepřebírá rozpracovanou zakázku bez vědomí jejího předchozího zhotovitele, je povinen uvádět jména všech spoluautorů, kteří se na dokumentaci podíleli, dále si poskytují vzájemné odborné konzultace nebo nepoškozují kolegy nepřiměřeně nízkými cenovými nabídkami atd. [4]

Vztah ke Komoře

Vztah ke Komoře je dán především vzájemným respektem. Povinnosti, které se pojí v tomto vztahu, jsou hlavně ze strany člena a jsou jimi povinnost hradit členské příspěvky, překládat svůj deník ke kontrole, respektovat pravomocné rozhodnutí a uložení

disciplinárního opatření, odevzdat autorizační razítko, vzdá-li se písemně autorizace apod. Komora je povinna vést disciplinární řízení proti svému členovi, u kterého existuje důvodné podezření z porušení obecně závazných předpisů, informace o odejmutí nebo pozastavení autorizace je Komora povinna zveřejnit a dát k dispozici, je povinna reagovat na oprávněné podněty člena Komory aj. [4]

2.3.5 Nejčastější oblasti pochybení autorizovaných osob

- ***Dodatečná legalizace nepovolených staveb a sousedské spory [19]***
  - Opomenutí průzkumu skutečného stavu stavby, vedení IS;
  - Oplocení;
  - Nerespektování požárních a hygienických souvislostí (odstupy, umístění či větrání garáže, skutečný účel užívání stavby nebo např. nepřesné pojmenování místností);
  - Vyvedení srážkové vody na pozemek souseda, stavby na hranici pozemku aj.
- ***Zelená úsporám [19]***
  - Manipulace s daty ve prospěch stavebníka zejména v tepelně technickém posouzení za účelem dosažení vyšší dotace;
  - Nedostatečný průzkum skutečného stavu stavby;
  - Nedostatečné informování stavebníka o souvislostech, podmínkách a rozsahu činností v rámci podávání žádosti;
  - Nerespektování metodiky SFŽP ČR.
- ***Zásahy do nosných konstrukcí budov [19]***
  - Bez stavebního povolení a statického výpočtu;
  - Chybějící statické výpočtu k DSP;
  - Stavební úpravy v panelových domech, bez ověření vlivu na celou budovu...;
  - Nerespektování metodiky SFŽP ČR.
- ***Deník autorizované osoby [19]***
  - Nezapsané použití autorizačního razítka;

- Nepředložení deníku ke kontrole na základě výzvy.
- ***Pochybení při realizaci staveb [19]***
  - Dodatečné falšování stavebního deníku;
  - Snaha vyhovět klientovi nad rámec smlouvy bez platné dokumentace;
  - Realizace stavby dle dokumentace pro vydání stavebního povolení;
  - Při odstoupení od smlouvy nebývá zachycen aktuální stav rozestavěnosti;
  - Neuvedení osoby odpovědné za odborné vedení na titulní list stavebního deníku.
- ***Neoprávněné použití autorizačního razítka [19]***
  - Odborné posudky od AT, jejichž zpracování jim stupeň autorizace nedovoluje;
  - Průkaz energetické náročnosti, revize komínů;
  - Odborné posudky škod způsobených povodněmi aj.
- ***Etické provinění dle Profesního a etického řádu ČKAIT [19]***
  - Nekorektní vztah ke klientovi (AO slíbí klientovi bez odborných znalostí dílčí plnění a neupozorní jej na souvislosti, např. na kompletní rozsah činností, které musí stavebník zajistit);
  - Inkasování záloh zhotovitelem dokumentace či stavby bez následného plnění či zúčtování.
- ***Čistě odborné pochybení [19]***
  - Zřícení objektu následkem nedostatečného nebo žádného statického posudku;
  - Dodatečně reklamované vady, kdy dochází k rozporům ve věci zavinění;
  - Např. velké mediálně známé případy typu zřícený most ve Studénce (viz případová studie č. 1.).

2.4 ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ, INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ

V zákoně č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů v páté části § 23 až 30 jsou definovány jednotlivé Komory a to Česká komora architektů a Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Jedná se o samosprávné stavovské organizace, které jsou právnickou osobou a mají sídlo v Praze a s působností pro Českou republiku.[2]

Česká komora architektů sdružuje všechny autorizované architekty, Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě sdružuje všechny autorizované inženýry a autorizované techniky činné ve výstavbě. V některých případech sdružuje Komora hostující členy, které obdržely oprávnění obdobné autorizaci podle tohoto zákona vydané v zahraničí, jen v případě, že Komora toto oprávnění uzná. Mimořádně může Komora sdružovat členy na základě jejich zájmu další osoby, které nesplňují podmínky pro řádné členství. [2]

2.4.1 Působnost Komory

Působnost komory je stanovena v autorizačním zákoně a patří do ní [2, §23, odst. 6.]:

- a) *„pečovat o stavební kulturu a o kulturu utváření prostředí,*
- b) *spolupůsobit při ochraně veřejných zájmů v oblasti výstavby, architektury a územního plánování,*
- c) *udělovat, odnímat a pozastavovat autorizaci,*
- d) *vést seznamy autorizovaných osob a tyto seznamy včetně jejich změn uveřejnit i způsobem umožňujícím dálkový přístup,*
- e) *vést seznamy osob registrovaných podle § 30l odst. 1 nebo 30n odst. 2 a tyto seznamy včetně jejich změn uveřejnit i způsobem umožňujícím dálkový přístup,*
- f) *pečovat o vysokou úroveň výkonu činnosti autorizovaných osob,*
- g) *organizovat zkoušky odborné způsobilosti,*
- h) *vést disciplinární řízení,*

- i) vydávat vnitřní předpisy Komory,*
- j) vydávat standardy výkonů a dokumentace,*
- k) podporovat odborné vzdělávání a napomáhat šíření odborných informací,*
- l) spolupracovat s orgány státní správy a místní samosprávy,*
- m) posuzovat návrhy obecně závazných předpisů dotýkajících se výkonu odborných činností,*
- n) spolupracovat s institucemi podnikatelského a obchodního charakteru a mezi sebou navzájem,*
- o) spolupracovat s obdobnými zahraničními institucemi,*
- p) hájit stavovské zájmy autorizovaných osob,*
- q) podporovat sociální zájmy autorizovaných osob,*
- r) spolupracovat s vypisovateli soutěží a výběrových řízení, posuzovat soutěžní podmínky a bránit konání neregulérních soutěží a výběrových řízení,*
- s) spolupůsobit při pojišťování autorizovaných osob sdružovaných Komorou.“*

Komora může také vydávat doklady dotčeným osobám, aby umožnili jejich volný pohyb. Jsou jimi doklady o vykonání odborné praxe, osvědčení o splnění podmínky bezúhonnosti podle tohoto zákona, osvědčení, že dotčená osoba vykonává vybrané a další odborné činnosti ve výstavbě soustavně v souladu s právními předpisy České republiky a že je oprávněna používat profesní označení podle tohoto zákona, osvědčení, že dotčená osoba je držitelem dokladu o dosažené kvalifikaci, který splňuje požadavky bodu 1, 2, 3 nebo 5 přílohy č. 1 k zákonu č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů a doklad o tom, že vybraná činnost ve výstavbě je regulovanou činností podle tohoto zákona. [2]

2.4.2 Orgány Komory

Orgány komory jsou rovněž stanoveny v autorizačním zákoně a jsou jimi [2]:

- a) valná hromada Česká komora architektů, shromáždění delegátů Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě,

- b) představenstvo,
- c) předseda Komory,
- d) dozorčí rada,
- e) stavovský soud,
- f) autorizační rada.

Náklady, které jdou na činnost Komory, jsou kryty z členských poplatků, z poplatků za udělení autorizace, z poplatků za úkony pro členy Komory, z poplatků za úkony pro nečleny Komory, z pokut a z příspěvků a darů. [2]

Valná hromada, shromáždění delegátů

Nejvyšším orgánem České komory architektů je valná hromada a nejvyšším orgánem České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě je shromáždění delegátů. Představenstvo obou nejvyšších orgánů je povinno ho svolat nejméně jednou za rok, a pokud o to dozorčí rada nebo jedna třetina řádných členů požádá, je představenstvo povinno svolat shromáždění delegátů nejpozději do tří měsíců.[2]

Valná hromada, popř. shromáždění delegátů [2, §25, odst. 4]:

- a) *„volí přímou a tajnou volbou na dobu tří let z řádných členů Komory členy představenstva, dozorčí rady a stavovského soudu a členy těchto orgánů také tajným hlasováním odvolává,*
- b) *schvaluje řády Komory, zejména etický, organizační, volební, disciplinární a řády jednací,*
- c) *schvaluje standardy výkonů a dokumentace,*
- d) *schvaluje výši příspěvků členů Komory,*
- e) *schvaluje výši náhrad za ztrátu času výkonem funkcí v orgánech Komory,*
- f) *projednává a schvaluje zprávy o činnosti ostatních orgánů Komory,*
- g) *může zrušit nebo změnit rozhodnutí představenstva,*
- h) *může rozhodnout o zřízení dalších pomocných orgánů a stanovit jejich práva a povinnosti,*
- i) *usnává se i o dalších otázkách, které si vyhradí k rozhodování,*

j) schvaluje rozpočet.“

Představenstvo

Tento statutární orgán Komory navenek zastupuje a řídí jeho činnost předseda. Jeho a alespoň dva místopředsedy odvolává a volí ze svého středu představenstvo. Místopředseda určený představenstvem zastupuje předsedu jen v době jeho nepřítomnosti, a to v plném rozsahu. Předseda může být představenstvem zmocněn k provádění neodkladných rozhodnutí, spadající jinak do působnosti představenstva. Rozsah působnosti představenstva je [2, §26, odst. 1]:

- a) „svolává řádnou nebo mimořádnou valnou hromadu, popř. shromáždění delegátů a připravuje podklady pro jejich jednání,*
- b) spravuje majetek Komory a prostřednictvím kanceláře Komory zabezpečuje veškeré administrativní činnosti Komory,*
- c) chrání a prosazuje zájmy členů Komory,*
- d) navrhuje členy autorizační rady,*
- e) schvaluje specializace v rámci oborů autorizace,*
- f) odpovídá za řádné vedení seznamu autorizovaných osob, informuje členy o činnosti Komory a vykonává publikační, dokumentační a ediční činnost,*
- g) rozhoduje ve všech věcech v působnosti Komory, pokud o nich nerozhodují jiné orgány.“*

Dozorčí rada

Nejvyšším kontrolním orgánem Komory je dozorčí rada. Její činnost řídí navenek předseda, který jejím jménem podává návrhy na zahájení disciplinárního řízení. Předsedu a dva místopředsedy si volí i odvolává ze svého středu dozorčí rada. Předsedu zastupuje v době jeho nepřítomnosti místopředseda. Část své pravomoci může dozorčí rada přenést na dozorčí komisí, jejichž předsedy volí dozorčí rada. Do působnosti dozorčí rady patří [2]:

- a) kontrola veškeré činnosti Komory (plnění usnesení valné hromady, shromáždění delegátů, dodržování povinností stanovených tímto zákonem, jinými obecně závaznými právními předpisy a vnitřními předpisy vydanými Komorou),*

- b) může nahlížet do všech dokladů Komory, vyžadovat stanoviska a další podklady,
- c) dohlíží nad řádným výkonem činnosti autorizovaných osob.

Stavovský soud

Tento orgán navenek zastupuje a řídí jeho činnost předseda, který také podepisuje jeho rozhodnutí. Místopředseda zastupuje předsedu jen v době jeho nepřítomnosti, a to v plném rozsahu. Předsedu i místopředsedu stavovský soud volí a odvolává ze svého středu. Svou rozhodovací pravomoc může přenést na dílčí minimálně tříčlenné disciplinární senáty, jejichž předsedu volí stavovský soud. [2]

Autorizační rada

Autorizační rada je orgánem Komory, který je oprávněn rozhodovat na podkladě vykonaného autorizačního řízení o udělení autorizace. Její členy jmenuje ministr pro místní rozvoj a to po dobu tří let² a v případě, že tato rada nějakým závažným způsobem poruší autorizační řád Komory, může ministr na návrh člena Komory nebo z vlastního podnětu její členy odvolat o čemž ministr neodkladně informuje subjekty, které odvolané členy autorizační rady nominovaly, a vyzve je, aby mu nejpozději do 30 dnů sdělily návrhy na obsazení autorizační rady. Rozsah působnosti autorizační rady je uveden v § 29 odst. 2 a jsou jimi [2]:

- a) jmenování zkušební komise,
- b) navrhování autorizačního řádu a stanovení obsahu a způsobu provádění zkoušek,
- c) navrhování vytváření specializací v rámci oborů autorizace.

2.5 VÝKONY AUTORIZOVANÝCH OSOB

Výkony autorizovaných osob jsou podrobně popsány v Českých stavebních standardech a dělí se na výkony projektových a inženýrských prací, dále na výkony v územním plánování a v souvisejících oborech a naposledy na výkony v interiérové tvorbě

---

² Složení rady uvedeno v § 29 odst. 3 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů. [2]

a v souvisejících oborech. V této práci si představíme pouze výkony projektových a inženýrských prací.

2.5.1 Výkonové fáze projektových a inženýrských prací

Součinnost projektanta s investorem lze rozdělit dohromady do devíti stupňů, které jsou rozděleny tak, aby bylo možné zadávat je samostatně. Dohromady tvoří uzavřený celek činností. Každá fáze se pak oceňuje dle platného veřejného „výpočtu honoráře architekta“, který najdeme v honorářových řádech České komory architektů či ve všeobecně daných doporučeních (www.stavebnistandardy.cz). Výkonové fáze se dále dělí na základní a zvláštní. Ocenění honoráře také závisí na druhu staveb, které mohou být pozemní, inženýrské a speciální kategorií jsou technologické stavby (technika prostředí, stavební fyzika, požární bezpečnost aj.).

Členění jednotlivých fází [13]:

- Výkonová fáze 1 – Příprava zakázky;
- Výkonová fáze 2 – Vypracování návrhu / studie stavby;
- Výkonová fáze 3 – Vypracování a sestavení dokumentace pro územní řízení;
- Výkonová fáze 4 – Vypracování dokumentace pro stavební řízení;
- Výkonová fáze 5 – Vypracování dokumentace pro provedení stavby;
- Výkonová fáze 6 – Sestavení tendrové / zadávací dokumentace;
- Výkonová fáze 7 – Spolupráce při výběru dodavatele;
- Výkonová fáze 8 – Spolupráce při provádění;
- Výkonová fáze 9 – Spolupráce po dokončení stavby;

Tabulka 2-3 uvádí standardy profesních výkonů a podíl z honoráře na výkonové fáze, které si blíže představíme.

Číslo výkonové fáze	Název výkonové fáze	zkratka	Procentuální podíl výkonové fáze na celkovém základním honoráři		
			Pozemní stavby	Inženýrské stavby	Technologické stavby
VF1	Příprava zakázky	PPR	1%	1%	1%
VF2	Vypracování návrhu / studie stavby	STS	13%	13%	17%
VF3	Vypracování dokumentace pro územní řízení	DUR	15%	15%	11%
VF4	Vypracování dokumentace pro stavební řízení	DSP	22%	16%	30%
VF5	Vypracování dokumentace pro provedení stavby	DPS	28%	24%	25%
VF6	Sestavení tendrové / zadávací dokumentace	DZS	7%	7%	4%
VF7	Spolupráce při výběru dodavatele	VDS	1%	1%	0%
VF8	Spolupráce při provádění	ATD	11%	11%	7%
	Stavby / výkon autorského a technického dozoru	ITD			
VF9	Spolupráce po dokončení stavby	SKP	2%	2%	4%
			100%	100%	100%

Tabulka 2-3 – Profesionální výkony a podíl z honoráře na jednotlivé fáze. Převzato z [14]

Výkonová fáze I – Příprava zakázky

Základní výkony, které provede inženýr nebo architekt v první fázi, jsou obhlídka místa a jeho okolí, provedení analýzy zakázky, stanovení podkladů a průzkumů, které jsou nutné pro zhotovení díla, předběžné vymezení a upřesnění potřebné projektové práce a speciální profese tzn., že určí rozsah a náplň spolupráce, shrne závěry a předloží odhad rozpočtu klientovi. [13]

Zvláštní výkony, které provádí inženýr či architekt jsou sestavení funkčního a prostorového programu stavby a vypracování podrobnějšího harmonogramu, podrobnější analýza stavu staveniště a jeho okolí, provedení části nezbytných předběžných průzkumů jím koordinovanými specialisty a obstarání vstupních podkladů o vlastnických a jiných právech k pozemkům/parcelám, popřípadě stavbě/ stavbám na nich. [13]

V řádu je také uvedeno, že v případě, kdy klient odstoupí od zpracování dalších fází, musí uhradit alespoň 2 % z vynaložených nákladů a doložené vedlejší náklady. [13]

Výkonová fáze II – Vypracování návrhu / studie stavby

V této fázi, která je velmi důležitá provádí architekt nebo inženýr základní výkony, jimiž jsou příprava návrhu/studie stavby pak jeho zpracování v případných variantách, které vyhodnotí a odsouhlasí cílové představy s klientem. Projekt obsahuje jak textovou, tak výkresovou část. Autorizovaná osoba rozhodne o zapojení dalších specialistů a uskuteční jednání s dotčenými orgány veřejné správy a s dotčenými fyzickými a právnickými osobami. [13]

Zvláštními výkony jsou doplnění dosud zpracované dokumentace o zvláštní požadavky v případě alternativních studií, dále jsou jimi vypracování některých požadavků zvláštními (nestandardními) technikami projektování, provedení potřebných částí předběžných průzkumů specialisty nebo předběžný odhad investičních nákladů. Zvláštními výkony dále jsou stanovení speciálních časových a organizačních náležitostí stavby, provedení předběžné poptávky, znázornění záměrů zvláštní technikou, vypracování návrhu řešení údržby, sestavení plánu financování, analýza nákladů, spolupůsobení při získání úvěru atd. [13]

Výkonová fáze III – Vypracování a sestavení dokumentace pro územní řízení

Ve třetí fázi architekt / inženýr provádí znovu analýzu dosavadního postupu a vypracovává dokumentaci (ta má textovou i výkresovou část), která se přikládá k návrhu na vydání územního rozhodnutí. Dále obstarává doklady a stanoviska orgánů veřejné správy, která jsou potřebná k uskutečnění stavby. Podává a obstarává žádost o toto rozhodnutí. Zadává předběžné průzkumy specialistům a získává nabídky na technická zařízení. Jeho činností je také odhad investičních nákladů na podkladě výsledků dosažených ve fázi 1 a 2. [13]

Mezi některé zvláštní výkony patří vyhodnocení návrhu alternativních řešení s ohledem na hospodárnost, náklady a návratnost, dále provedení a částečné zpracování předběžných průzkumů specialisty koordinovanými architektem/inženýrem (technikem), zpracování zvláštních řešení, speciálních podkladů, speciálních částí dokumentace a provedení doplňků změn podkladů pro územní řízení. Architekt / inženýr (technik) vypracovává podklady pro odvolání proti rozhodnutí o umístění stavby, zapracovává podmínky územního rozhodnutí do dokumentace a doplňuje podklady pro územní řízení podle zvláštních požadavků příslušného orgánu. Autorizovaná osoba spolupůsobí při obstarání souhlasu vlastníků sousedních pozemků a staveb na nich a dotčených organizací či osob. V případě, že je nutné zabezpečit funkci koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví na staveništích, tak zpracovává předběžné oznámení. Nakonec autorizovaná osoba podává návrh na vydání územního rozhodnutí, účastní se územního řízení a obstarává rozhodnutí o umístění stavby. [13]

Výkonová fáze IV – Vypracování dokumentace pro stavební řízení

V průběhu této fáze architekt / inženýr vypracuje projekt díla, který se přikládá k žádosti o stavební povolení. Projekt má jak textovou tak výkresovou část dokumentace. Předtím však provede analýzu a vyhodnotí dosavadní výsledky z fáze 1 až 3 a určí podmínky, dle kterých dokumentaci pro stavební řízení zpracuje. Dále autorizovaná osoba obstarává doklady a vyjádření veřejnoprávních orgánů a organizací, potřebných pro vydání stavebního povolení. Součástí základních výkonů je stanovení požadavků na doplňkové průzkumy a statické ověření konstrukce. Architekt / inženýr se účastní při stavebním řízení a odhaduje orientační náklady na provedení stavby jako podklad pro určení správních poplatků za stavební řízení. [13]

Mezi zvláštní výkony v této fázi patří analýza alternativních řešení pro stavební řízení, provedení a organizace potřebných podrobných průzkumů (geologických, geotechnických, geodetických, ekologických, hydrologických a dopravních) specialisty, které koordinuje architekt / inženýr (technik). Dalšími zvláštními výkony jsou například zpracování alternativních řešení, speciálních podkladů, popřípadě speciálních částí projektu a provedení doplňků a změn podkladů pro stavební řízení. Architekt / inženýr vypracovává návrh organizace výstavby, opravně-inženýrská opatření, dále zpracovává předběžný rozpočet, podklady pro expertní a jiná řízení, pro odvolání proti vydanému, resp. zamítnutému stavebnímu povolení. Spolupracuje a podporuje klienta při rozporných jednáních a řízeních.

Mezi další činnosti patří posouzení hospodárnosti a návratnosti, použití zvláštních technik, zapracování výsledků stavebního řízení do dokumentace, vypracování žádosti o stavební povolení za použití podkladů všech zúčastněných profesí, doplnění a přizpůsobení dokumentace podle získaných dokladů a vyjádření. Doplnuje podklady k žádosti o stavební povolení podle zvláštních požadavků stavebního úřadu. Zvažuje nutnost zabezpečení funkce koordinátora bezpečnosti a ochrany zdraví na staveništích klientem dle příslušného zákonného předpisu, příprava a zpracování plánu bezpečnosti a ochrana zdraví při práci (dále jen „BOZP“) a v neposlední řadě spolupůsobí při získání souhlasu vlastníků sousedních pozemků a staveb na nich a dotčených organizací a osob. [13]

Výkonová fáze V – Vypracování dokumentace pro provedení stavby

V této fázi architekt / inženýr vypracuje projekt díla do takové úrovně, která jednoznačně určuje požadavky na kvalitu a charakteristické vlastnosti díla (obsahuje i zpracování detailů v M1:50 až M1:1 s textovými vysvětlivkami). V této fázi je projekt zpracován na takové úrovni, dle které se potom stavba realizuje. Projekt obsahuje jak výkresovou tak textovou část dokumentace. Součástí této dokumentace jsou i výkazy výměr a další stavebně – technické specifikace. Jako v každé fázi se zprvu vyhodnocuje předchozí postup. Při výběru materiálů resp. jejich použití konzultuje architekt / inženýr vždy s klientem. V této fázi se zpracovávají také podmínky stavebního povolení do dokumentace pro provedení stavby a vypracovávají se vytyčovací plány. [13]

Zvláštní výkony, které provádí autorizovaná osoba navíc, jsou např. zpracování speciálních částí dokumentace pro provedení stavby a speciálních podkladů, popřípadě speciálních částí dokumentace, zpracování samostatných navazujících nebo se stavbou souvisejících projektů interiérů a zahradních a krajinářských úprav, zpracování projektu organizace výstavby a dokumentace a vypracování podkladů pro dopravně-inženýrské rozhodnutí. Autorizovaná osoba zajišťuje podklady pro provozní zařízení. [13]

Výkonová fáze VI – Sestavení tendrové / zadávací dokumentace

V šesté výkonové fázi vyhodnocuje architekt / inženýr dosavadní postup a připravuje postup pro výběr dodavatele, přičemž spolupracuje s klientem. Vypracovává seznam prací, výkonů a dodávek s určením standardů a eventuálně zpracování potřebné dokumentace. [13]

Architekt / inženýr také zpracovává alternativní a srovnávací podklady pro výběr dodavatele / zhotovitele stavby. Vypracovává podklady pro výběrové řízení, které tvoří návrh textu smlouvy případně zvláštní ustanovení. Dále zpracovává souhrn údajů a informací u veřejných zakázek, u ostatních zakázek v rozsahu a podrobnostech, úměrných znalostem z výkonové fáze, na kterou vypracování navazuje. Volba metody zpracování závisí na klientově vyžadované přesnosti nabídky. Autorizovaná osoba také vypracovává údaje, informace a srovnávací přehled nákladů za spolupráce všech zúčastněných profesí, organizuje informační schůzky, případně prohlídky stavby a účast na nich. [13]

Výkonová fáze VII – Spolupráce při výběru dodavatele

Architekt nebo inženýr během sedmé fáze posuzuje úplnost nabídky dodavatelů stavby. [13]

Některé výkony, které může autorizovaná osoba dělat navíc, jsou zvláštní výkony. Zde architekt či inženýr získává a vyhodnocuje nabídky za spolupráce zúčastněných profesí, vypracovává přehled nákladů se srovnatelnou, již realizovanou stavbou obdobného charakteru, vyhodnocuje alternativní nabídky s jinou konstrukcí, jedná s dodavatelem stavby a zpracovává podklady pro uzavření smlouvy. [13]

Výkonová fáze VIII – Spolupráce při provádění

V průběhu osmé fáze provádí architekt / inženýr analýzu a vyhodnocuje průběh přípravy stavby, zadává doplňkové průzkumy jím koordinovaným specialistům a provádí autorský dozor. [13]

Během výkonu investorského technického dozoru spolupracuje architekt / inženýr s klientem. Dále autorizovaná osoba zadává doplňkové průzkumy specialistům, které koordinuje. Vypracovává dokumentaci skutečného provedení stavby, realizační dokumentaci a sestavuje platební plán a dozor nad ním. Spolupracuje při kontrole účtů a novelizace časových plánů aj. [13]

Výkonová fáze IX – Spolupráce po dokončení stavby

V této fázi se architekt, resp. inženýr účastní kolaudace stavby a dohlíží na odstranění zjištěných vad a nedodělků ve stanovené lhůtě. Tyto dvě činnosti jsou základními výkony. [13]

Některé zvláštní výkony, které autorizovaná osoba vykonává, jsou například spolupráce při vypracování požární dokumentace nebo závěrečného vyúčtování, zpracování posudků a kontrolních měření předkládaných klientem při kolaudaci stavby, zpracování žádosti o případné prodloužení záručních lhůt, také to může být sestavení plánu pronájmu budovy, zajištění návodů k údržbě objektu před předáním uživateli, dozor nad údržbou objektu, porovnání nákladů stavby se směrnými hodnotami nákladů, provedení analýzy stavebních a provozních nákladů stavby, spolupráce při vypracování provozního a manipulačního řádu (návodu k údržbě zařízení), provozní plány řády apod. [13]

3 ANALYTICKÁ ČÁST

Analytická část popisuje pochybení a následnou odpovědnost autorizovaných osob v praxi. Pro získání podkladů byl proveden průzkum pomocí rozhovorů s právníky vykonávající činnost převážně ve stavebním právu, se stavebními úřady v několika městech, dále s členy dozorčí rady ČKAIT i s majiteli a zaměstnanci projekčních kanceláří. Na základě nahlédnutí do právního systému byly vybrány některé kauzy pouze v případech trestně právní odpovědnosti. Co se týče postihu autorizace, jako je pozastavení, odebrání autorizace aj., řeší zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů. Toto jsou však interní záležitosti Komory, které jsou neveřejné, a je velmi problematické se k takovým informacím dostat.

Dalším problémem v získávání materiálu bylo, že přestože jsou autorizované osoby trestně odpovědné, nebývají k soudnímu procesu často přizvány. Jelikož se jedná o rozsáhlý proces výstavby, ve kterém figurují zákazník, projektanti, zhotovitelé, subdodavatelé, stavbyvedoucí, stavební dozor atd., bývají soudní procesy zdlouhavé a velmi obtížně se zjišťuje příčina například havárie stavby. Přestože tedy případů pochybení autorizovaných osob není mnoho, uvedu alespoň některé převážně mediálně známé případy z hlediska trestně právní odpovědnosti.

V případových studiích bude vždy rozebrána charakteristika případu, dále v jaké části výstavby, kde a kdo pochybil a jakým způsobem se toto pochybení právně řešilo. Případové studie půjdou v posloupnosti dle závažnosti jednotlivých kauz. První případová studie se bude týkat známé kauzy a to tragédie zřícení mostu na železniční trať ve Studénce, kdy pochybila nejedna autorizovaná osoba, a poté budou zmíněny další jednoznačnější případy, kdy bylo rozhodnutí soudu relativně rychlé.

Na závěr kapitoly bude uveden příklad spolupráce autorizovaných osob v praxi, ve kterém bude opět zahrnuta charakteristika daného problému, kdo se na zpracování projektové dokumentace podílel, případně jakých problémů se musel zpracovatelský kolektiv vyvarovat a naopak co musel respektovat.

3.1 PŘÍPADOVÁ STUDIE Č.1 – „ŽELEZNIČNÍ NEHODA VE STUDÉNCE“

Charakteristika případu

Dne 8. 8. 2008 kolem 10:30 hodin došlo k zřícení mostu během jeho rekonstrukce do prostoru železničního koridoru v obci Studénka. Stavební firma nevyhodnotila přípravné práce na zasunutí mostu jako závažné a tudíž neinformovala provozovatele dráhy s žádostí o omezení provozu na trati vedoucí pod ním. Během těchto přípravných prací se konstrukce mostu rozvlnila, sjela z pomocných podpěr a spadla do kolejiště přímo před projíždějící vlak – mezinárodní rychlík EC 108 Comenius ze stanice Krakow do stanice Praha hl. nádraží. Soupravě stačil strojvedoucí snížit rychlost ze 139 km/h na 90 km / h, což zachránilo nejspíš mnoho dalších životů.

Při této havárii zemřelo 8 lidí a nejméně dalších 95 bylo zraněno. Hmotná škoda, která vznikla, přesáhla 177 milionů Kč a na osobních věcech vznikla jednotlivým cestujícím ve vlaku škoda v hodnotě 186 000,- Kč, čímž byla naplněna skutková podstata trestného činu obecného ohrožení dle § 180 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. a), odst. 4 trestního zákona.

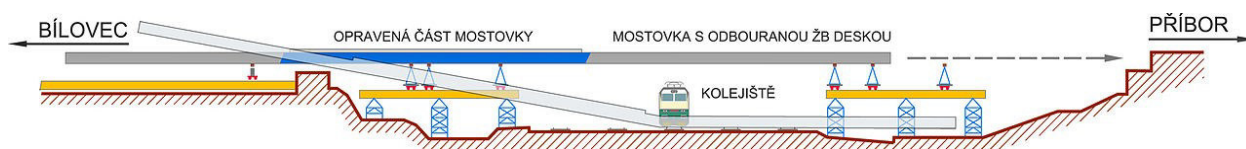
Zjišťování příčin

Stát se opírá o znalecké posudky Českého vysokého učení technického v Praze a o další nezávislé posudky. Výsledkem je fakt, že příčinu způsobila souhra více nepříznivých okolností, přičemž stěží lze jednu z nich označit za převažující či rozhodující. Některé však musely být odpovědným pracovníkům více než zřejmé.

Předně byly vypracovány dva projekty výsunu a zásunu mostu a to pracovníky dvou firem, tudíž nebyla zajištěna jejich provázanost a výsledný projekt podepsaný zodpovědnými autory neexistuje, stejně jako neexistuje písemný souhlas projektanta celé rekonstrukce s navrženým postupem montáže. Pomineme-li vadný projekt, kdy nebyl most během přestávek mezi jednotlivými kroky zásunu ani během tažení přikotven k nepohyblivé konstrukci a ve kterém nebylo stanoveno správné těžiště rozhodující části mostu, tak jimi byly například [21]:

- Deformace svařenců, které na pojízdných vozíčkách nesly jeřábovou dráhu.

- Nerovnoměrné rozdělení sil na jednotlivých vozících.
- Porušení technologického předpisu.
- Projekt zanedbal skutečnost, že most je ve všech fázích výsunu a zásunu staticky neurčitě podepřen a nemá souměrný příčný řez (různé materiály i průřezy).
- Nepřesné výškové usazení dvou pojezdných drah na terénu. (Most byl v některých místech vypočkládán až do výšky 295 mm improvizovanými podložkami, což představovalo velmi nestabilní prvek v celé soustavě).
- Most nebyl tažen v ose ale excentricky, díky čemž se most vychýlil a naklonil na stranu, na kterou se nakonec zřítíl, pracovníci dále neprovedli žádná opatření k zajištění statiky mostu a ochrany BOZP a při odstraňování poruchy nerovnoměrně zvedali mostní konstrukci pomocí jeřábu, přičemž neprovedli zaměření výšky a polohy mostní konstrukce geodetem.
- Hydraulická zařízení použitá k přizvedávání mostu byla zvolena vhodně a před havárií nedošlo k jejich poruše, nevhodnou činností obsluhy došlo k nerovnoměrnému rozdělení sil do jednotlivých válců a tím se síly působící na podpůrné konstrukce výrazně odchýlily od hodnot v projektu.
- 7. 8. 2008 měl být proveden kontrolní den ze strany inženýrského a technického dozoru. Přestože byl investor srozuměn s poruchou pojezdových vozíků, kontrolu neprovedli. To by přitom mohlo vést k odstranění závady.
- Za skutečnosti, které jsou významné, se považuje také posudek i nedokonale vyjasněné vztahy mezi dodavatelem a subdodavatelem.
- Nebylo také nařízeno provozovateli železniční dráhy žádné omezení provozu pod mostem, či úplné zastavení železniční dopravy.
- Špatný úsudek pracovníků Bögl & Krýsl, k. s., kteří se domnívali, že po uvolnění zablokovaných vozíků budou schopné krátkého zkušebního pojezdu a neověřili si skutečný stav podpůrných konstrukcí.

Obrázek 3-1: Poloha mostu v den nehody. Převzato z [16]

Obžaloba

Provozovatel drah byl vyloučen z podílu na nehodě, jelikož nebyl informován o možných pracích na mostě. Obviněna byla firma ODS – Dopravní stavby Ostrava, a. s. Na mostě však v daný moment pracovala subdodavatelská firma Bögl a Krýsl, k. s., ale i zaměstnanci ODS – Dopravní stavby Ostrava, a. s.

Obžalováno bylo tedy celkem 10 lidí pro trestný čin obecného ohrožení podle § 180 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. a), odst. 4 trestního zákona. Z firmy ODS – Dopravní stavby Ostrava, a. s. to byli vrchní stavbyvedoucí, projektant, mistr stavební výroby, mostní technik, z firmy Bögl a Krýsl, k. s. byl obžalován ředitel ostravského závodu firmy, šéf technického úseku, vedoucí montér, skupinář zastupující vedoucího montéra a živnostník pracující na základě smlouvy o dílo. Obvinění svým nedbalostním jednáním porušili důležitou povinnost vyplývající z jejich zaměstnání, postavení nebo funkce uloženou jim podle zákona. U některých obviněných byla nedbalost mající za následek zřícení mostu tak výrazná, že s ohledem na jejich vzdělání a pracovní zařazení jim muselo být zřejmé, zejména z toho důvodu, že byli na stavbě mostu krátce před jeho zřícením, že vzhledem k technickému stavu, ve kterém se most nachází, je možné jeho zřícení a bez přiměřených důvodů se domnívali, že k tomuto nedojde. Museli tedy vědět, že svým jednáním mohou porušit nebo ohrozit zájem chráněný tímto zákonem a s ohledem na to, že neučinili žádné kroky k odvrácení havárie, byli s tímto srozuměni (§ 4 písm. b/ trestního zákona). Z přelíčení bylo vybráno pochybení třech autorizovaných osob. [20]

Ing. Zdeněk Malý jako vedoucí technického úseku je odpovědný za technickou přípravu zakázek, zpracování a dodržování montážního projektu dle platných technických norem. Tehdy vypracoval řešení konstrukce podpěrných pilířů pro provedení posunu mostní konstrukce nad pojezdovou dráhou. Byl tedy zodpovědný za řádné a kvalitní provedení stavby, technické řešení, dodržování zásad BOZP, za zpracování technologického projektu montáží ocelových konstrukcí a zajištění změn v projektové a technické dokumentaci zadavatelů v souladu s platnými zákony a normami a za realizaci projektu-subdodávky-

výsunu a zásunu mostní konstrukce. Porušil však ustanovení § 102 odst. 1 zák. č. 262/2006 Sb. (Zákoník práce) tím, že nevytvářel bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací BOZP a přijímání opatření k předcházení rizikům. Tehdy neměl řádně zajištěný smluvní vztah s generálním dodavatelem ODS – Dopravní stavby Ostrava, a. s. a i přes tuto skutečnosti přebírali stavbu pracovníci Bögl a Krýsl, k. s. Nezajistil tedy [20]:

- provedení prací dle řádně schváleného technologického řešení prováděné činnosti,
- neřešil ukotvení mostu při výsunu a zásunu k pevné konstrukci,
- technologický předpis nebyl předložen objednateli společnosti ke schválení, přesto však Ing. Z. M. souhlasil se zahájením prací spočívajících ve zpětném zásunu mostu aniž byla před zpětným zásunem změřena výška mostu geodetem, což předepisoval předpis,
- neprovedl kontrolu, zda umístění hydraulického zařízení pro výsun a zásun mostu je provedeno v ose mostu, (ze znaleckého posudku Ing. J. H., soudního znalce z oboru geodézie a kartografie vyplývá, že naviják tažného zařízení nebyl v ose mostních podpěr ani kolejnic výsuvné dráhy) a tím docházelo k excentrickému tažení,
- při druhém kroku výsunu, nebyla na všech výsuvných vozících namontována směrová vedení pro dodržení směru při zasouvání mostu, což předepisoval technologický předpis, (na vozíku na krajní výsuvné dráze směrová vedení zcela scházela),
- z výsuvných vozíků nebyly řádně odstraněny svary, aby při bourání staré mostovky nedocházelo k podélnému pohybu mostní konstrukce, následkem čehož se s největší pravděpodobností výsuvný vozík v pohybu zasekl a došlo ke vzpříčení podpěrné konstrukce,
- nebyl dodržen technologický předpis, když byla vyřazena z provozu po provedení prvního kroku zásunu jedna dvojice podpěrných výsuvných vozíků, přičemž most nespočíval na předepsaném počtu dvou párů opěrných vozíků, ale pouze na jednom,
- při provádění druhého kroku zásunu mostní konstrukce byla zjištěna porucha statiky podpěrné konstrukce mostu, (vertikální a horizontální vzpříčení pojezdových vozíků na pojezdové dráze na jejichž horní části byla uložena horní podpěrná konstrukce

a rekonstruovaný most), neprovedl řádnou kontrolu, zda na stavbě jsou plněny podmínky provozního předpisu a přestože byl rovněž na uvedené stavbě fyzicky přítomen, nezajistil řádná opatření k zajištění stability mostní a podpěrné konstrukce, aby nedocházelo k jejím dalším pohybům a poklesům a v neposlední řadě nenařídil, aby byla proměřena a prověřena statika jak podpěrné konstrukce mostu, tak i celé mostní konstrukce,

- a nenařídil, aby byla učiněna opatření ve vztahu k provozovateli železniční dráhy, spočívající v omezení či úplném zastavení železniční dopravy

Státní zástupce se rozhodl vymezit vinu následujícím způsobem: Ing. Z. M. čelí obvinění z trestného činu obecného ohrožení a hrozí mu trest odnětí svobody na tři léta až deset let, bude-li potrestán, spáchal-li čin proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.

Naopak okresní soud nastiňuje možnost aplikace skutkové podstaty trestného činu obecného ohrožení dle následujícího způsobu: Ing. Z. M. čelí obvinění z trestného činu obecného ohrožení a hrozí mu trest odnětí svobody na osm až patnáct let, způsobil-li svým činem těžkou újmu na zdraví více osob nebo smrt, škodu velkého rozsahu nebo jiný zvlášť závažný následek.

Ing. Oldřich Magnusek jako vedoucí projektu je zodpovědný za průběh subdodávky, která spočívala v zajištění výsunu a zásunu mostní konstrukce v rámci rekonstrukce. I on porušil ustanovení § 102 odst. 1 zák. č. 262/2006 Sb. (Zákoník práce) tím, že nevytvářel bezpečné a draví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímání opatření k předcházení rizikům. V podstatě se dopustil stejných chyb jako uvedený Ing. Z. M. Počínaje špatně uzavřenou smlouvou s generálním dodavatelem, konče nenařizení k učinění opatření ve vztahu k provozovateli železniční dráhy, spočívající v omezení či úplném zastavení železniční dopravy. Přičemž tyto povinnosti vyplývají z pracovní smlouvy a dodatku, na funkci vedoucí projektu, pověřený funkcí zástupce vedoucího závodu. [20]

Stejně jako v případě Ing. Zdeňka Malého mu hrozí stejný trest odnětí svobody. Oba dva se také odvolali proti svému obvinění.

Mostní technik L. N. je odpovědný, za výkon činnosti technického dozoru investora a inženýrské činnosti při realizaci stavby, neprovedl kontrolu, zda podpěrná konstrukce mostu

a provádění výsunu a zásunu mostní konstrukce je prováděna dle schváleného technologického předpisu montáže a dle schválené projektové dokumentace objednatelem uvedené stavby. Za operou mostu nebyla mostní konstrukce uložena na předepsaném počtu opěr a podpěrná konstrukce byla pracovníky společnosti Bögl a Krýsl, k. s. v rozporu s projektem provizorně vypočítána nad jeřábovou dráhou provizorními podložkami a dřevěnými špalíky až do výšky 295 mm, (to představovalo staticky velmi nestabilní prvky). Tuto skutečnost však mostní technik zjistil a fotograficky zdokumentoval, a přesto neprovedl žádnou kontrolu, zda uvedené řešení je provedeno dle schválené projektové dokumentace pro uvedenou stavbu, což mu ukládala výše uvedená příkazní smlouva a o tomto nevyrozuměl investora.

Přestože byl stavbyvedoucím Ing. F., pracovníkem zhotovitele stavby seznámen výskytem poruchy statiky podpěrné konstrukce mostu nad výsuvnou dráhou, tak z titulu své funkce technického dozoru investora neprovedl kontrolu, zda je provedení podpěrné konstrukce a stavby skutečně v souladu s projektovou dokumentací vypracovanou pro uvedenou stavbu. Také nenařídil žádná opatření k zajištění stability mostní a podpěrné konstrukce, aby nedocházelo k jejím dalším pohybům a poklesům a nenařídil, aby byla proměřena a prověřena statika jak podpěrné konstrukce mostu, tak i celé mostní konstrukce. O této poruše statiky neinformoval písemně, ani jiným způsobem, odpovědného zástupce investora a spokojil se s tvrzením, že situace je pod kontrolou pracovníků stavby. Nakonec podepsal závěr z kontrolního dne ve stavebním deníku, aniž v něm byly uvedeny jakékoliv závady na uvedené stavbě. [20]

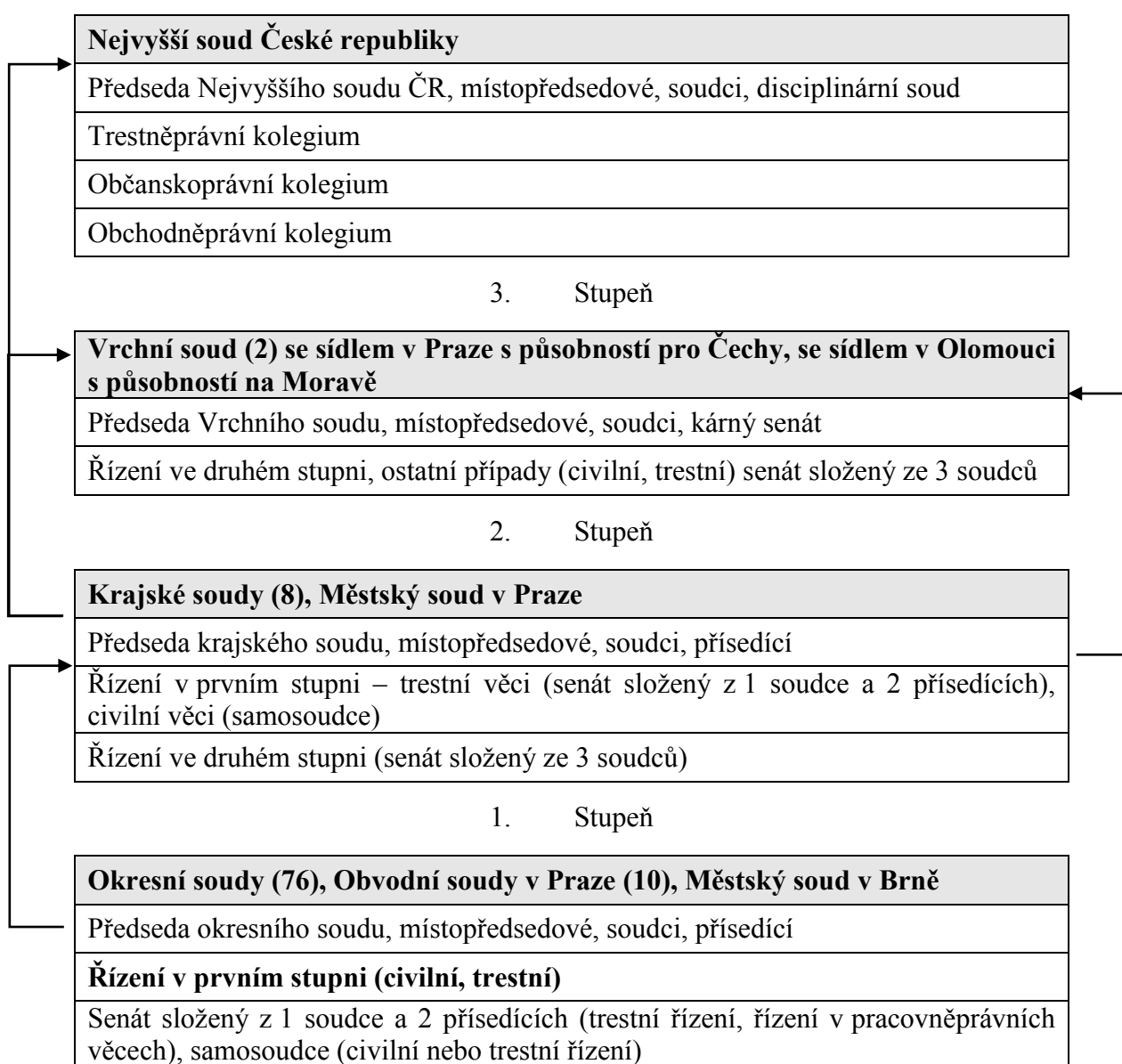
Stejně jako v případě Ing. Zdeňka Malého a Ing. Oldřicha Magnuska hrozí L. N. stejný trest odnětí svobody. Oba dva se také odvolali proti svému obvinění.

Rozhodnutí soudu

Podanou obžalobu okresní soud předběžně projednal v neveřejném jednání v roce 2010, kdy vydal usnesení a na jeho základě předložil věc vrchnímu soudu z důvodu, zda v případě některých obviněných nebyl spáchán trestný čin obecného ohrožení ve formě nepřímého úmyslu, vědomé nedbalosti či eventuálního úmyslu. V takovém případě by ke konání řízení nebyl Okresní soud v Novém Jičíně příslušný, ale byl by jím Krajský soud v Ostravě. Pokud by mělo dojít k přenesení rozhodování o věci z okresního na krajský soud, musel by skutkový základ věci poskytovat dostatečně reálný podklad k vyslovení právního závěru, že přísnější právní kvalifikace činu skutečně přichází v úvahu. V případě,

že k takovému závěru dospět nelze, není možno o změně příslušnosti soudu rozhodnout, neboť k přenesení věci ze soudu okresního na soud krajský nemůže vrchní soud přistoupit jen na základě např. vlastního hodnocení posuzované věci. Protože však vrchní soud neshledal skutečností, které by odůvodňovaly změnu věcné příslušnosti soudu, rozhodl podle §24 odst. 1 tr.ř. tak, že věcně a místně příslušným k projednání a rozhodnutí věci je Okresní soud v Novém Jičíně, tudíž se věc vrátila zpět. [20] Přelíčení bylo stanoveno na rok 2012 a další stání odročeno na rok 2013. Schéma soudů České republiky a možnosti jejich odvolání je znázorněno viz Obrázek 3-2.

4. Stupeň

Obrázek 3-2: Schéma soudů České republiky. Převzato z [17]

Od nehody uplynulo už šest let, dodnes se jí však zabývají soudy a některé okolnosti zůstávají i nadále nejasné. Obviněné firmy tvrdí, že odpovědnost nese ta druhá a dokládají různé znalecké posudky. Rozsudek je předběžně odhadnut na rok 2017 a může se stát, že viníci nebudou pravomocně odsouzeni.

Jak bylo již zmíněno v úvodu této kapitoly, v právnickém systému České republiky je velmi obtížné najít a následně potrestat konkrétního viníka, vzhledem k tomu, že zde existují různá odvolání, kasační stížnosti, několik soudů, mezi kterými se případy neustále přesouvají.

3.2 PŘÍPADOVÁ STUDIE Č. 2 – „ZŘÍCENÍ DOMU V TÁBOŘE“

Jelikož i stavbyvedoucí je autorizovaná osoba, vztahuje se na něj stejná zodpovědnost jak autorizovaného inženýra či autorizovaného architekta. Tudíž se po něm vyžadují povinnosti uvedené v §153 stavebního zákona (viz kapitola 2.2).

Charakteristika případu

Dne 4. 5. 2006 došlo k částečnému zřícení domu v centru Tábora během budování polyfunkčního komplexu na vedlejším pozemku. Při havárii nebyl nikdo zraněn, avšak bylo tím ohroženo deset lidí a hmotná škoda způsobená na zříceném domě a na zařízení poničených bytů byla přes 4,5 milionu korun. Byla tím naplněna skutková podstata trestného činu obecného ohrožení dle § 180 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. a), odst. 4 trestního zákona.

Zjišťování příčin

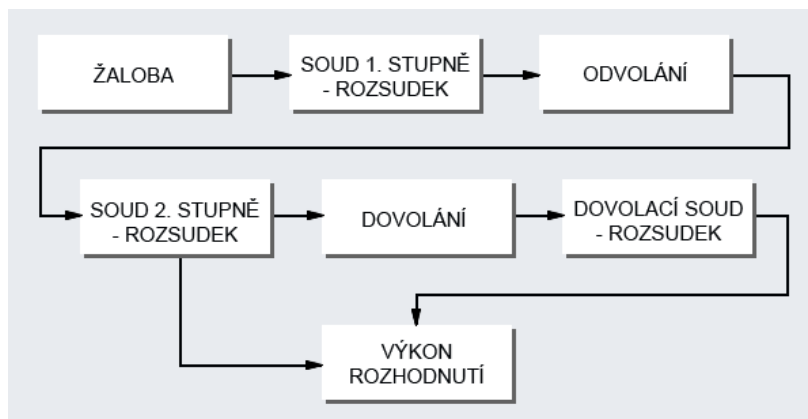
Během hloubení základů polyfunkčního domu, který byl v těsné blízkosti zříceného domu, narušily bagry a vrty jeho základy. Stavbyvedoucí nepostupoval dle projektu a nepřivolal statika. Kontrola vedlejšího domu se přitom prováděla každé dva dny. Projektanti nechali provést všechny možné průzkumy, nepodařilo se však zjistit, zda je sousední dům podsklepený. Návrhem tedy bylo provedení sondy k základům vedlejší stavby a přivolání statika. Vzhledem k tomu, že chtěl stavbyvedoucí ušetřit čas a stavební náklady, rozhodl se pro kopání základů u domu bez provedení sond, čímž došlo po podhrabání základů ke zřícení štítové zdi a části domu.

Obžaloba

Obžalován byl jediný člověk a to stavbyvedoucí. Tomu okresní soud v Táboře vyměřil trest za obecné ohrožení dle § 180 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. a), odst. 4 trestního

zákona" a to k šestnácti měsícům odnětí svobody s odkladem na dobu 28 měsíců. Pro zákaz činnosti se soud nerozhodl. Schéma průběhu řízení viz následující Obrázek 3-3.

Obrázek 3-3: Schéma průběhu řízení. Převzato z [18]

Pokud se realizuje stavba v proluce, nebo v těsném sousedství stávající budovy, musí být jednoznačně zjištěno, zda nejsou společné štítové stěny, základy, a v podstatě veškeré vzájemné souvislosti, které by mohly ovlivnit statiku budovy. To musí být respektováno v návrhu nové, či rekonstruované budovy. Zajištění sousední stavby by mělo být součástí statického projektu, ale vzhledem k okolnostem tomu tak nebylo a byly navrženy sondy. Dle nich by byl následně zpracován statický posudek a související řešení.

3.3 PŘÍPADOVÁ STUDIE Č. 3 – „ČÁSTEČNÉ ZŘÍCENÍ OBCHODNÍHO DOMU V BRNĚ“

Tato případová studie byla vybrána z důvodu, že přestože je kauza 17 let stará, jedná se stále o největší tragédii v poválečných dějinách Brna a nikdo za ni nebyl potrestán, ani odškodněn, i když bylo pochybení autorizovaných osob zřejmé.

Charakteristika

V říjnu roku 1997 se během rekonstrukce obchodního domu v Brně na Náměstí Svobody nečekaně zřítily podlahová konstrukce 5. podlaží jednotraktové budovy z konce 19. století. Budova spojovala ve dvoře domy s průčelím orientovaným do náměstí Svobody a do ulice Veselé. Na stavbě v té chvíli pracovalo asi sedm stavebních firem a sedmdesát dělníků z Čech, Slovenska a Ukrajiny, z nichž pět bylo usmrceno a dalších deset vážně zraněno. Jeden z nich byl nalezen dokonce až po 22 hodinách. Někteří mají trvalé následky dodnes a většina pobírá invalidní důchod [24].

Jako v prvním a druhém případě byla i touto tragédií naplněna skutková podstata trestného činu obecného ohrožení dle § 180 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. a), odst. 4 trestního zákona.

Zjišťování příčin

Pro policii ČR zpracoval posudek soudní znalec Ing. Josef Havel. Dle znaleckého posudku se zjistilo, že za havárii nezpůsobilo přetížení ve vyšších patrech budovy a následné zřícení dřevěného stropu, jak se původně domnívalo. V době, kdy došlo k havárii, se zde totiž prováděly pouze omítky, tudíž stropy nezatěžoval žádný skladovaný materiál. Některé zjištěné prohřešky z projektové dokumentace a ze stavebního deníku nemohly samy o sobě zřícení budovy způsobit, jiné však k její destrukci výrazně pomohly. Havárie tedy nastala, jako v první případové studii, až následkem více příčin. Ve většině nedostatků, které byly zjištěny, nebylo postupováno v souladu se stavebním zákonem a dle příslušných prováděcích vyhlášek. [23] Hlavními příčinami byly jak závady v projektové a schvalovací dokumentaci tak i v činnosti dodavatele stavební části [23]:

Závady v projektové a schvalovací dokumentaci.

- Na předání projektové dokumentace byl stanoven nereálný termín, na který projektant i generální dodavatel stavby přistoupili. „Stavební část – bourací práce a statika“, což byla dílčí část projektové dokumentace, byla vyhotovena dříve než stavebně-technické vyhodnocení stavby. (jiné projekční kanceláře zakázku odmítly právě z důvodu nereálného termínu předání projektové dokumentace).
- Stavební povolení bylo vydáno na základě neúplné projektové dokumentace. (v ní se uvádělo, že se jedná pouze o opravu, přitom šlo o náročnou rekonstrukci).
- Projektant neporovnal skutečný stav budovy s výkresy stávající dokumentace, které mu byly předány a nepřenesl za ně písemně zodpovědnost na generálního dodavatele. Výkresy však neodpovídaly skutečnosti a tak se projektovalo na základě chybných výkresů (např. cihelný pilíř měl jiné rozměry, místo soustavy pilířů byla v 1. PP zakreslena průběžná zeď apod.).
- Opomenutí rekonstrukce v minulých letech, kdy byly ve 2NP odstraněny dva nosné pilíře ze čtyř, přestože v ostatních podlažích byl počet pilířů čtyři. Tím byly zbylé dva pilíře už tak přetíženy, nicméně během rekonstrukce došlo k jejich úpravám.

- Statické výpočty byly provedeny pouze na nové konstrukce, ke stávajícím konstrukcím se statický posudek neřešil ani po předání výsledků stavebně-technického průzkumu.
- Některá data stavebně technického průzkumu provedlo VUT v Brně, Ústav stavebnin a zkušebních hmot. Na základě těchto výpočtů bylo zjištěno, že poškození stavby začalo na jednom ze dvou zbylých pilířů, který byl přetížen na 241 %. Tento pilíř byl dále oslabován během provádění stavebních prací.

Závady v činnosti dodavatele stavební části.

- Přistoupení na požadavek předání projektové dokumentace i vlastní stavby v nereálném termínu.
- I když byl na řešení statické problematiky rekonstrukce najat externista, silně zatížené ocelové válcované průvlaky HEB 240 nebyly ukládány na projektované betonové podkladní kvádry, nýbrž na osekané staré cihelné zdivo kapes nebo do rýhy hluboké 34 cm (nosník ke zdivu nad ním nebyl ani řádně uklínován). V pilíři tak došlo k excentrickému zatížení, snížení únosnosti a tudíž k destruktivnímu vlivu.
- V nižší části budovy bylo navrženo vybourání původních klenbových stropů a zřízení nových stropů na jiné úrovni. Zmiňovaný pilíř se tudíž musel prodloužit o 1,71 m a to směrem dolů, odbouráním parapetního zdiva. K této náročné operaci nebyl proveden pracovní postup, a proto pracovníci netušili, že je třeba během této úpravy podepřít konstrukci nad 2NP. Zdivo navíc odbourávali nekvalifikovaní dělníci pomocí bouracích kladiv, což vedlo k jednomu z finálních neštěstí na oslabovaném pilíři.
- Vzhledem k nedostatečnému průzkumu, nepředpokládal projektant ani dodavatel zazděné I profily, které plnily funkci železobetonového kleštinového věnce. Ty bylo nutné vyjmout, aby po vybourání parapetního zdiva nepřekáželi budoucímu provozu. Způsob jejich vyjmutí byl takový, že na jedné straně byly uvolněny a na straně druhé páčeny. Tento finální úkon vedl ke zřícení pater nad nimi a k usmrcení pěti dělníků.

Obžaloba

Po zpracování znaleckého posudku bylo vzneseno celkem šest obvinění. Obviněn byl jak hlavní projektant akce, dále dva statici, majitel dodavatelské stavební firmy,

stavbyvedoucí a také pracovník, který byl najat jako externista a měl zajišťovat na stavbě statickou stránku rekonstrukce. [23]

Všem hrozila maximální hranice trestu a to až deset let vězení. Přesto nikdo z obviněných nakonec před soudem nestanul, jelikož se na ně vztahovala amnestie tehdejšího prezidenta Václava Havla. Jeden z majitelů stavební firmy však trval na došetření, aby dokázal svou nevinu, proto pokračovalo soudní líčení pouze v tomto případě. Stíhání tohoto muže však bylo nakonec zastaveno.

K soudu se dostaly pouze případy poškozených dělníků, kteří žádali náhradu škody po stavebních firmách. Po vleklém sporu nakonec Městský soud v Brně rozhodl, že na peníze nemají nárok a naopak musí zaplatit veškeré soudní výlohy. Kompenzace se domohl pouze jeden, čímž bylo mimosoudní vyrovnání.

3.4 PŘÍPADOVÁ STUDIE Č. 4 – SPOLUPRÁCE AUTORIZOVANÝCH OSOB V PRAXI: „DODATEČNÉ POVOLENÍ STAVBY“

V této případové studii je ukázána spolupráce autorizovaných osob v praxi na konkrétním příkladu.

Charakteristika

Jedná se o dodatečné povolení stavby, konkrétně objektu zahrádkářské chaty umístěné na pozemku v částečně zastavěném území. Okolní zástavbu tvoří zahrádkové osady RZ a stabilizované plochy rekreace. Výměra parcely je 23 m² a jedná se druh pozemku vedeného jako zastavěná plocha a nádvoří. Po osobním ohledání v roce 2014 byla zaměřena a následně zakreslena skutečná výměra zastavěné plochy a to 25,25 m². Stáří objektu bylo odhadnuto na asi 18 let, neexistovala k němu však žádná projektová dokumentace. Ing. Klára Šubrtová musela zpracovat novou projektovou dokumentaci na základě nových naměřených hodnot. Ty byly pořízeny pomocí laserového a svinovacího metru.

Investor nejprve podal žádost u Magistrátu města Havířova – stavební a silniční správní úřad (dále jen „stavební úřad“) o dodatečné stavební povolení a musel doložit všechny potřebné dokumenty.

Vzhledem k velikosti stavby by za normálních okolností postačil pasport stavby, který byl po požadavku stavebního úřadu zpracován a následně předložen. Naneštěstí původní referentka stavebního a silničního správního úřadu dlouhodobě onemocněla a případ převzala

referentka jiná. Ta však přerušila řízení zahájené podáním žádosti o dodatečné povolení stavby kvůli nedostatečným náležitostem, které by poskytovaly dostatečný podklad pro posouzení dodatečného povolení stavby. Stavební úřad proto vyzval žadatele k doplnění žádosti. Pokud by žadatel nedoplnil potřebné dokumenty a informace ve stanovené lhůtě, bylo by řízení dle §66 odst. 1 písm. c) správního řádu zastaveno.

Požadavky

Mezi požadovanými podklady byla projektová dokumentace včetně všech jejích částí jako je i např. statické posouzení stavby opatřené podpisem a otiskem razítka oprávněné osoby (dle § 110 odst. 2 písm b) stavebního zákona) a to ve dvojím vyhotovení. Projektová dokumentace musela být v souladu s vyhláškou 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využití území ve znění vyhlášky 269/2009 Sb. Projektová dokumentace stavby byla zpracována dle přílohy č. 5 vyhlášky č. 499/2006 Sb. o dokumentaci staveb, zpracovanou oprávněnou osobou (dle § 110 odst. 2 písm. b) stavebního zákona). V části pro statické posouzení nakonec postačilo vyjádření ve statické zprávě, že stavba po celou dobu své životnosti nevykazovala žádné průhyby, trhliny či jiné poškození, tudíž je možné ji považovat za bezpečnou a použitelnou a dle normy ČSN ISO 13822 není nutné provádět statické posouzení konstrukce. Tuto část opatřila razítkem a vlastnoručním podpisem autorizovaná osoba v oboru pozemních staveb.

Investor se musel dále prokázat, že uvedená stavba není umístěna v rozporu se záměry územního plánování, zejména s územně plánovací dokumentací; nejsou prováděny či provedeny na pozemku, kde to zvláštní právní předpis zakazuje nebo omezuje a nejsou v rozporu s obecnými požadavky na výstavbu nebo s veřejným zájmem chráněným zvláštním právním předpisem (dle § 129 odst. 3 stavebního zákona).

Požadavkem Magistrátu bylo doložení požárně bezpečnostní řešení stavby, případně zapracování do textové části projektové dokumentace dle přílohy č. 1 vyhlášky č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb. Toto požárně bezpečnostní řešení muselo být také opatřeno otiskem razítka a podpisem oprávněné osoby. V tomto případě dokumentaci zpracovávala osoba autorizovaná v oboru požární bezpečnosti staveb. Požárně bezpečnostní řešení stavby by mohla Ing. Klára Šubrtová vzhledem ke svému vzdělání vypracovávat také, musela by za ni však plně převzít zodpovědnost oprávněná osoba, kterou by mohl být i zodpovědný projektant v oboru pozemních staveb stejně jako v případě projektové dokumentace.

Dále se žadatel musel vypořádat se závaznými stanovisky dotčených orgánů vydaných zvláštními předpisy a to Magistrátu města Havířova – odboru životního prostředí, musel doložit, že stavba není v rozporu s územním plánem města Havířova. Nový územní plán byl však vydaný až dva měsíce po této žádosti, proto musel žadatel počkat na jeho vydání.

Jako posledním dokumentem bylo stanovisko vlastníků veřejné technické infrastruktury k existenci zařízení, v případě dotčení jejich zařízení, též stanovisko k projektové dokumentaci pro dodatečné povolení (dle § 4 vyhlášky č. 526/200+ Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona ve věcech stavebního řádu). Mezi vlastníky veřejné technické infrastruktury, od kterých stavební úřad požadoval vyjádření, byly ČEZ Distribuce, a. s., Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, Technické služby Havířov, a. s., RWE Distribuční služby s. r. o. a Telefónica O2 Czech Republic, a. s.

Zpracovatelský kolektiv

Ing Klára Šubrtová, jako projektant stavební části, musela přizvat zodpovědného projektanta, který je autorizovanou osobou. Ten musel projektovou dokumentaci zkontrolovat a na všechny vyhotovení, v tomto případě 3 vyhotovení, (dvě pro stavební úřad, jedna pro žadatele), musel opatřit podpisem a otiskem razítka. Přesněji řečeno musel orazit každý výkres a nedělitelný soubor zvlášť. Počet otisků a podpisů musí zaznamenat do deníku, pro případnou kontrolu. Kromě počtu razítek se zde uvádí pořadové číslo záznamu, datum záznamu, název dokumentu opatřeného vlastnoručním podpisem a autorizačním razítkem a jméno a adresu objednavatele, popřípadě orgánu, který si příslušný dokument vyžádal. Tyto dokumenty se stávají pro úřední účely veřejnými listinami.

Tabulka 3-1 zahrnuje zpracovatelský kolektiv, který se podílel na dokumentaci pro dodatečné povolení stavby.

Funkce	Jméno/příjmení	Č. Autorizace	Obor
Zodpovědný projektant	Ing. Petr Slouka	0700913	Pozemní stavby
Projektant stavební části	Klára Šubrtová	-	Bez autorizace
Požárně bezpečnostní řešení	Ing. Jana Folwarczná	1101979	Požární bezpečnost staveb
Projekt statického posouzení	Ing. Petr Agel	-	Bez autorizace
Projekt statického posouzení	Ing. Tomáš Matheisl	1101046	Pozemní stavby

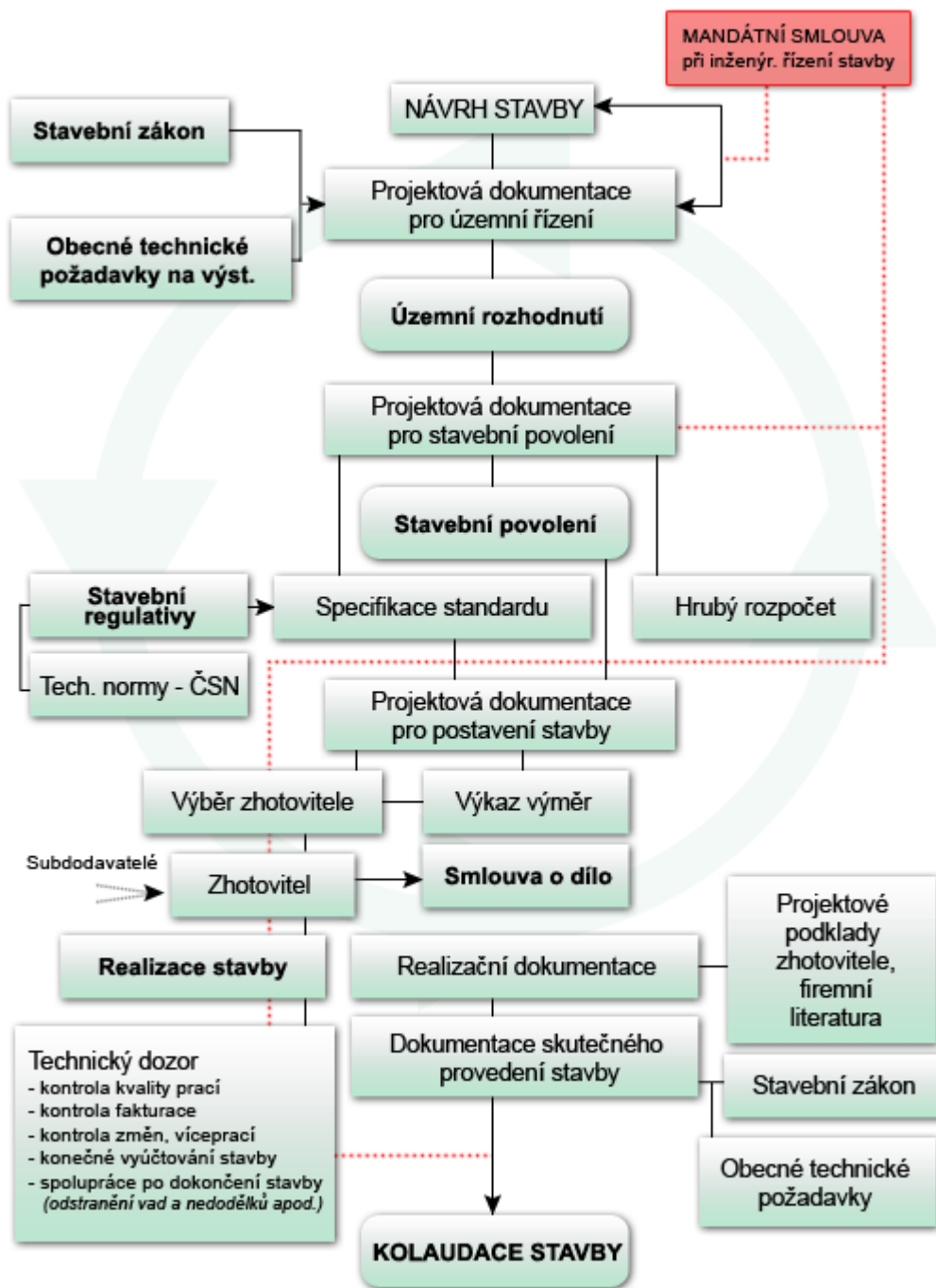
Tabulka 3-1 – Zpracovatelský kolektiv – Zahrádkářská chata.

Zhodnocení

V případě zpracování projektové dokumentace pro dodatečné povolení stavby nedošlo k žádnému pochybení. Byly dodrženy všechny požadavky dotčených orgánů, proto Statutární město Havířov, zastoupené odborem správy majetku, nemělo námitky k projektové dokumentaci k dodatečnému stavebnímu povolení pro stavbu „zahrádkářská chata“ a udělilo souhlas s dodatečným povolením stavby. Pozemky byly tedy zahrnuty do územního plánu jako zastavěné území.

4 SHRnutí

Teoretická část ukazuje, jakým jsou Vybrané činnosti ve výstavbě složitým procesem, se kterým se musejí autorizované osoby vypořádat. Následující Obrázek 4-1 znázorňuje souvislosti jednotlivých subjektů v průběhu realizace stavby.

Obrázek 4-1: Schéma postupu technické přípravy a realizace staveb. Převzato z [22]

Vzhledem k tomu, že Česká republika je součástí Evropské unie, je nutné dodržovat i určité závazky, které se s tímto členstvím pojí. Jsou jimi mimo jiné i ochrana architektonického a archeologického dědictví a hlavně sdružování právních předpisů členských států. Ty se týkají především stavebních výrobků a společných pravidel technického osvědčení. Proto je nutné, aby AO předcházeli pochybením a to zejména upevňováním svých znalostí, jako je znalost rozsahu své působnosti, zákonů, či norem nebo znalost technologických a bezpečnostních předpisů. Dobře zpracovaný projekt včetně jeho realizace jsou totiž základem k úspěšnému fungování stavby.

Také by si měli AO uvědomovat následky svých činů ať už úmyslných nebo neúmyslných, protože z každého přestupku vyplývá následná odpovědnost.

Navrhování a provádění staveb bylo, je a bude považováno za vysoce odbornou činnost, která vyžaduje profesní znalosti, dovednosti a zkušenosti. To je spojeno s vysokou mírou osobní odpovědnosti. Pokud má být dosažena určitá technická a také estetická úroveň kvality stavby, je nevyhnutelné, aby projektant, který stavbu navrhne, či stavbyvedoucí, který řídí její výstavbu, nesli osobní odpovědnost.

ZÁVĚR

V závěru práce jsou navržena některá možná řešení do budoucna.

Jedním z nich by mohlo být stanovení nezávislých analýz projektových dokumentací to zákonem. Namísto toho by stát mohl vydávat méně vyhlášek a předpisů na méně závažné záležitosti. Toto řešení by vedlo ke zvýšení odpovědnosti stavebních firem a dodavatelů a naopak neležela by taková tíha na autorizovaných osobách, pro které je narůstající počet vyhlášek čím dál hůře zapamatovatelný. Dodavatelé, zhotovitelé a stavební firmy by tudíž museli věnovat daleko více času přípravě staveb, čímž by se vyřešil rozpor v upřednostňování kvality a spolehlivosti provedení před cenou. Část finančních prostředků by však měla být vyčleněna na tyto kontroly. Stejně tak i provádění a ocenění autorského dozoru projektanta by mělo být součástí dohody o provedení projektových prací. Většinou problémů u realizace staveb nebo u již hotových staveb by se dalo zabránit právě provedením včasné nezávislé kontroly projektů. Ty lze doporučit u každé stavby, protože je vždy lepší opravovat projekt než hotovou stavbu ještě před tím, než dojde např. k obecnému ohrožení. Tímto řešením by byli alespoň částečně chráněni všichni účastníci projektového a stavebního řízení ať už je to projektant, dodavatel, investor, či zhotovitel a především by mohlo zachránit mnoho lidských životů.

Zásadní je, aby autorizované osoby znaly rozsah svých pravomocí a při navrhování staveb zapojili nejlépe všechny potřebné odborníky na jiné profese. Požadavky těchto specialistů by měly být specifikovány v rozumné míře a zavčasu. Velmi důležité je mít také na paměti, že realizaci stavby neprovádějí školení projektanti a inženýři a často jsou to osoby s nižším vzděláním, tudíž je téměř nutné podrobně popsat postup výstavby a co nejdetailněji formulovat technickou zprávu. To může předejít následným neshodám.

Jedním z řešení je také celoživotní vzdělávání autorizovaných osob. Jak je uvedeno v autorizačním zákoně, AO je dokonce povinna se odborně vzdělávat a sledovat informace, které jsou nezbytné pro správný výkon své činnosti. To umožňuje autorizovaným osobám být v obraze s neustále se vyvíjejícím stavebnictvím. Opuštěním školy totiž vzdělávací proces zdaleka nekončí. Vzhledem k novým technologiím, zákonům a specializacím se každých 5 let stávají dřívější informace a poznatky zastaralé. Výsledkem průběžného vzdělávání je vysoká odbornost a vysoká odborná znalost. Komora je také povinna svým členům zajistit odborné informace a vzdělávání, které vedou ke zvýšení úrovně výkonu AO. Od roku 2001 je proto

pro AO umožněn program celoživotního vzdělávání (dále CŽV) v rámci ČKAIT. Dvakrát do roka vydává pro členy tištěný přehled akreditovaných vzdělávacích programů, které jsou pro ně přístupné on-line. Každé školení je zpoplatněno asi 600 Kč, což je v porovnání s možnými důsledky neznalosti téměř zanedbatelná částka. Bezplatná školení zajišťuje Komora na akcích oblastních kanceláří. Autorizované osoby si však způsob průběžného vzdělávání mohou zvolit sami a to buď individuální formou nebo ve zmíněném akreditovaném programu CŽV. Individuální formou vzdělání může být například studium v zahraničí nebo v ČR v dalších odborných vysokých školách, AO se školí také studiem odborné literatury a vydáváním publikací. Přispět tomu mohou i výstavy a stavební veletrhy, kde jednotlivé firmy rok co rok prezentují nové systémy a vylepšení, které mohou projektanti využít ve zpracovávání projektové dokumentace.

Stále je třeba mít na paměti, že přestože dnes existují různé výpočetní programy, které nám usnadňují práci a šetří mnoho času, pořád je to člověk, který hodnoty do těchto programů zadává. Pokud však není dostatečně proškolen, nebo je nezkušený, můžou mít podobné programy katastrofální následky, neboť se např. statické výpočty velmi obtížně kontrolují.

Doporučení pro účastníky stavebního řízení z hlediska správnosti provedení stavby je, aby všechny stupně projektových dokumentací prováděl jeden projektant a ne více. Jedině s výjimkou spolupráce jednotlivých projektantů od samého začátku. To by sice vedlo ke zvýšení ceny za projekt, ale zvýšil by se předpoklad správnosti provedení. Pokud totiž například DPS zpracovává někdo jiný než DSP, mnohdy podcení náročnost konstrukce a tím podcení i cenu projektu, což vede k nekvalitnímu provedení celé stavby.

Jako jednou z posledních věcí, kterou bych navrhla jako možné zlepšení do budoucna je povinné pojištění realizace staveb a to z hlediska obecné odpovědnosti stejně tak jako je povinné pojištění AO. To je mimo jiné placeno z členských příspěvků. A úplně na závěr doporučuji vysoké pokuty za špatně zpracované projekty.

Pokud by se ujalo některé z těchto teoretických řešení, tíha odpovědnosti na autorizovaných osobách by byla stále obrovská, avšak mohla by alespoň částečně usnadnit a možná i zkvalitnit budoucí výstavbu. Především je nutné znát své meze a v případě pochybení přijmout odpovědnost jak před Komorou, tak zákonem.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *183/2006 Sb.* 2006.
- [2] Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (autorizační zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: *360/1992 Sb.* 1992.
- [3] DVOŘÁČEK, Karel. Působnost autorizovaných osob. *Působnost autorizovaných osob* [online]. 19-12-2014, č. 64 [cit. 2014-11-13]. Dostupné z:
<<http://elektrika.cz/data/clanky/pusobnost-autorizovanych-osob>>
- [4] Profesní a etický řád. *Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě* [online]. 2011, 13-11-2014 [cit. 2014-11-13]. Dostupné z:
<<http://www.ckait.cz/co-je-ckait/rady-ckait/profesni-eticky>>
- [5] ZIMOVÁ, Zuzana. Stavební zákon v novém znění. *Stavební zákon v novém* [online]. 28-6-2007 [cit. 2014-11-13]. Dostupné z: <<http://www.dumazahrada.cz/stavba-rekonstrukce/penize-pravo/2007/6/28/stavebni-zakon-v-novem-zneni/#.VGUGYMloA3U>>
- [6] O územním plánování: Zásady územního rozvoje. *O územním plánování* [online]. 2010, 10-02-2012 [cit. 2014-11-13]. Dostupné z:
<http://www.eps.cz/sites/default/files/publikace/o_uzemnim_planovani.pdf>
- [7] Územní plán. *Územní plán* [online]. 2009, 12-11-2014 [cit. 2014-11-13]. Dostupné z:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%9Azemn%C3%AD_pl%C3%A1n>
- [8] ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE. *Územní studie* [online]. 2010 [cit. 13-11-2014]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/konzultacnistredisko/MetodickeNavody/US/US_metodika_20100727.pdf>
- [9] Vyhláška č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb ve znění pozdějších předpisů. In: *499/2006.* 2006.
- [10] Trestně právní odpovědnost autorizovaných osob. *Česká komora architektů* [online]. 2014 [cit. 2014-11-16]. Dostupné z: <<https://www.cka.cz/cs/pro>>

architekty/legislativa/stanoviska-cka-a-komentare/trestnepravni-odpovednost-
autorizovanych-osob>

- [11] Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: *40/2009*. 2009.
- [12] Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. In: *200/1990*. 1990.
- [13] Honorářový řád. *České stavební standardy* [online]. 2014, 27-2-2014 [cit. 2014-11-24].
Dostupné z: <<http://www.stavebnistandardy.cz/doc/vypocet/vf.htm>>
- [14] DVOŘÁČEK, Karel. Výkony zhotovitele dokumentace pro celé stavby a objekty. *Výkony zhotovitele dokumentace pro celé stavby a objekty* [online]. 2012, č. 53 [cit. 2014-11-24].
Dostupné z: <http://elektrika.cz/data/clanky/vykony-zhotovitele-dokumentace-pro-cele-stavby-a-objekty/clanek_print>
- [15] Schéma procesu pořizování územního plánu. *Tretiruka* [online]. 2013 [cit. 2015-04-29].
Dostupné z: <<http://www.tretiruka.cz/eia/schema-procesu-porizovani-uzemniho-planu/>>
- [16] Železniční nehoda ve Studénce. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001, 2015-03-17 [cit. 2015-04-29]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%BDelezni%C4%8Dn%C3%AD_nehoda_ve_Stud%C3%A9nce#/media/File:Studenka_bridge.jpg>
- [17] DOLEČEK, Marek. Základy občanského soudního řízení. In: *Businessinfo* [online]. 1. 1. 2014 [cit. 2015-04-29]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/zaklady-obcanskeho-soudniho-rizeni-ppbi-50763.html#!&chapter=2>>
- [18] DOLEČEK, Marek. Základy občanského soudního řízení: Průběh řízení. *Businessinfo* [online]. 1. 1. 2014 [cit. 2015-04-29]. Dostupné z: <<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/zaklady-obcanskeho-soudniho-rizeni-ppbi-50763.html#!&chapter=5>>
- [19] KORBEL, Jan. Rekapitulace činnosti disciplinárních senátů Stavovského soudu ČKAIT za volební období. *Zprávy a informace Z+i*. 2014, roč. 2014, č. 1, s. 5.
- [20] Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25 .1 2011, č. j. 1 Ntd 1/2011
- [21] HOLICKÝ, Milan. 2008. *Znalecký posudek v kauze pádu mostu na koleje a následné vlakové havárie ve Studénce*. Praha.

- [22]SCHÉMA POSTUPU PŘÍPRAVY A REALIZACE STAVEB. 2015. *STAVEBNÍ PORADNA, spol. s r.o.* [online]. [cit. 2015-05-05]. Dostupné z: <<http://stavporadna.cz/schema-postupu-pripravy-a-realizace-staveb/>>
- [23]HAVEL, Josef. Havárie rekonstruovaného obchodního domu. *Časopis stavebnictví* [online]. 2007, (1) [cit. 2015-05-19]. Dostupné z: <http://www.casopisstavebnictvi.cz/havarie-rekonstruovaneho-obchodniho-domu_A53_I1>
- [24]KOLÍNKOVÁ, Eliška. Před 15 lety se v centru Brna zřítil dům. V troskách zemřelo pět lidí. *IDNES* [online]. 2012 [cit. 2015-05-19]. Dostupné z: <http://brno.idnes.cz/pred-15-lety-se-v-centru-brna-zritil-dum-v-troskach-zemrelo-5-lidi-ps0-/brno-zpravy.aspx?c=A121023_1844562_brno-zpravy_taz>

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AA	Autorizovaný architekt
AI	Autorizovaný inženýr
AO	Autorizovaná osoba
AS	Autorizovaný technik/stavitel
BOZP	Bezpečnost a zdraví při práci
CŽV	Celoživotní vzdělávání
ČKA	Česká Komora
ČKAIT	Česká Komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
TZ	Trestní zákoník
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚP	Územní plán
ZÚR	Zásady územního rozvoje

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 2-1: Struktura územního plánování. Převzato z [6]</i>	14
<i>Obrázek 2-2: Schéma procesu pořizování ÚP z hlediska dotčeného orgánu. Převzato z [15]</i>	16
<i>Obrázek 3-1: Poloha mostu v den nehody. Převzato z [16]</i>	51
<i>Obrázek 3-2: Schéma soudů České republiky. Převzato z [17]</i>	55
<i>Obrázek 3-3: Schéma průběhu řízení. Převzato z [18]</i>	57
<i>Obrázek 4-1: Schéma postupu technické přípravy a realizace staveb. Převzato z [22]</i>	64

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 2-1 – Působnost autorizovaných osob. Převzato z [3]</i>	21
<i>Tabulka 2-2 – Obory autorizovaných inženýrů, techniků a stavitelů. [2, §5, odst. 3.]</i> :	23
<i>Tabulka 2-3 – Profesionální výkony a podíl z honoráře na jednotlivé fáze. Převzato z [14]</i>	42
<i>Tabulka 3-1 – Zpracovatelský kolektiv – Zahradkářská chata</i>	63